

মনত ৰাখিব, আপোনালোকক ভুল পথত পৰিচালনা
কৰা আমাৰ উদ্দেশ্য নহয়। আল্লাহ' পাকৰ জীৱন্ত, কংদৰতী
কালাম যেন আমাৰ কলবত প্ৰচাৰ পৰিমাণে স্থান পায় আৰু
একমাত্ৰ তেওঁৰেই পাকৰুহৰ পৰিচালনাত চমতানৰ জ্ঞানৰ পৰা
বাঁচিব পাৰে, এইটোৱেই আমাৰ কামনা। আমি আপোনাৰ বাবে
আল্লাহ' পাকৰ দৰবাৰত অনবৰত মুনাজাত কৰি আছোঁ।
আমিন।

**আল্লাহ মহব্বত; আৰু যিজন
মহব্বতত থাকে, তেওঁ
আল্লাহত থাকে, আল্লাহো
তেওঁত থাকে।
১ ইউহোনা ৪:১৬।**

**প্ৰেই যদি তোমালোকক মঞ্জ
কৰে, তেন্তে তোমালোক
নিশ্চয়ে মঞ্জ হবা।
ইউহোনা ৮:৩৬।**

সমাণ্ত

**ত্ৰিত্ব পাকৰ মাজত
আল্লাহ এক**

**মূল আৰবী :
জাকাৰিয়া ৰঙতৰাচ**

**প্ৰকাশক
দাৰ-উল-মছীছ
ডাক বাকচ নংঃ ২৩৪
গুৱাহাটী - ৭৮১০০১**

Assamese Translation of "GOD IS ONE IN HOLY TRINITY". A short Handbook to answer some of the crucial questions raised by the reputed Muslim. The writer of this book Zakaria Butras has thorough Biblical knowledge to response properly. It is translated into Assamese by Mr. Mridul Das and Mrs. Provamoni Das, edited by Khursheed Alam and Published by *Dar-Ul-Masih*, Guwahati-1, Assam. Price Rs.20/ Only.

Manuscript Published By: The Good Way,
Switzerland/ Rickon.

প্রথম অসমীয়া প্ৰকাশ : জুন/২০০৬

অনুবাদক : শ্ৰীযুত মৃদুল দাস আৰু শ্ৰীমতী প্ৰভামণি দাস।

অসমীয়া সংস্কৰণ : *দাৰ-উল-মছীহ*
ডাক বাকচ নং : ২৩৪
গুৱাহাটী - ৭৮১০০১
© প্ৰকাশকৰ দ্বাৰা সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত।
মূল্য : ২০.০০ টকা মাত্ৰ।

1000 copies.

Printed at: **ComPress**, Ambari, Guwahati-1.

বিঃ দ্ৰঃ কোৰাণ স্বৰীফৰ অসমীয়া উদ্ধৃতি সমূহ, "অসমীয়া ইছলামী সাহিত্য প্ৰকাশন সমিতি, হেদায়েতপুৰ, গুৱাহাটী-৩"ৰ পৰা প্ৰকাশিত, অধ্যাপক ছৈয়দ ছামচুল হুদা, (এম. এ.) অনুদিত "কোৰাণ বোধ"ৰ পৰা লোৱা হৈছে।

- ৫। মছীহি ঈমানত পিতা শব্দৰ অৰ্থ কি ?
- ৬। খোদাৰ এজন পত্ন আছে" এই বক্তব্যৰ অৰ্থ কি ?
- ৭। মছীহি ঈমানত 'ৰুহুল কদ্দুচ' বা পাকৰুহ কোন ?
- ৮। কোৰাণ আৰু মছীহিয়াতে কোন প্ৰকাৰৰ ত্ৰিত্ব প্ৰত্যাখান কৰে ?
- ৯। মানুহৰ মনে স্বাভাৱিকভাৱে সকলো বাতেনী বহস্য উপলব্ধি কৰিবলৈ যে অক্ষম তাক কেনেকৈ জানিব পাৰিলে ?
- ১০। আল্লাহ' পাকৰ স্বভাৱ ৰুজিবলৈ কি কি পথ আৰু তুৰিকাই আমাক সহায় কৰিব পাৰে ?
- ১১। কি কাৰণে আল্লাহ' পাকে নিজকে মানুহৰ ওচৰত প্ৰকাশ কৰিলে ?
- ১২। আল্লাহ' পাকৰ মানৱ ৰূপ ধাৰণ কৰা কি কাৰণে অত্যাৱশ্যক হৈ উঠিছিল ?
- ১৩। ছেইখ' মনচুৰৰ ওচৰত কি ভাৱে আল্লাহে নিজক প্ৰকাশ কৰিছিল ?
- ১৪। কি প্ৰকাৰে এজন ঈমানদাৰ বান্দাই আল্লাহ' পাকৰ ওপৰত ঈমান স্থাপন আৰু আমাৰ মাজত তেওঁৰ কাৰ্য্যৰ নিশ্চয়তা ৰুজিব পাৰে ?
- ১৫। ধাৰ্মিক মছা আল আচাদ সম্পৰ্কে আপুনি যি অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় চিন্তা কৰে, তাৰ আলোচনা কৰক।
- ১৬। জিব্ৰানৰ অভিজ্ঞতাৰ চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ সত্য লিপিবদ্ধ কৰক।
- ১৭। আল্লাহে যে তেওঁৰ ত্ৰিত্বপাকৰ ভিতৰত সকলোবোৰ ধাৰণ কৰি ৰাখিছে, সেই বিষয়ে আপোনাৰ অভিমত লিপিবদ্ধ কৰক।

প্ৰশ্নৰ জবাব দিবলৈ আৰু পৰিষ্কাৰকৈ ঠিকনা দিবলৈ নাপাহৰিব।

Dar-ul-Masih
Post Box No: 234
Guwahati-781 001, Assam.

তেওঁ তেওঁৰ বাতেনী ৰহস্য প্ৰকাশ কৰিবলৈ তেওঁৰ নূৰ আপোনাৰ হৃদয়ত প্ৰজ্জ্বলিত কৰক, কিয়নো আল্লাহ পাকৰ বিষয় আল্লাহ পাকৰ ৰূহৰ ওচৰতেই বোধগম্য হয়। আপুনি তেওঁৰ ওচৰত মনোজাত কৰিব নে, প্ৰথমে আপোনাক পৰিবৰ্তিত কৰিবলৈ আৰু ৰহমতৰ ফল আপোনাৰ জীৱনত ধাৰণ কৰিবলৈ আপোনাক যোগ্য কৰি তুলিবলৈ, যেন আপুনি খোদাৰ পত্ৰ হব পাৰে আৰু এই প্ৰকাৰৰ পবিত্ৰ স্তাৰৰ সদস্য হব পাৰে? তেতিয়া ৰূহৰ সাহায্য, মনে যি উপলব্ধি কৰিবলৈ অক্ষম, তাক ৰুজিব পাৰিব। আল্লাহে আপোনাক হেফাজত কৰক আৰু আপোনাৰ লগত থাকক। আমেন?

-কেইটিমান প্ৰশ্ন- ত্ৰিত্বপাকৰ মাজত আল্লাহ এক

প্ৰিয় ভাই, মানুহে যি সন্দেহভাৱে ৰুজিব পাৰে, একমাত্ৰ তাকেই পৰিষ্কাৰ ভাৱে কব আৰু ব্যক্ত কৰিব পাৰে। এই প্ৰশ্নখিন য? সহকাৰে সম্পূৰ্ণৰূপে পাঠ কৰক। এই কঠিন বিষয় আপোনাৰ জ্ঞানৰ মূল্যায়ন-কল্পে আপোনাৰ চিন্তা সমূহ লিপিবদ্ধ কৰক আৰু তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ ভিতৰত অন্ততঃ ১২টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ক। আমি আপোনাৰ উত্তৰৰ অপেক্ষাত আছোঁ, যাতে আপোনাৰ প্ৰাপ্য প্ৰশ্নৰূপৰ হিচাবে আমাৰ প্ৰয়োজনীয় প্ৰশ্নকৰ ভিতৰৰ এখন আপোনাক উপহাৰ দিব পাৰোঁ।

১। আল্লাহ মাত্ৰ এজন, এই কথা কবলৈ ঈছা কলেমাতঃগ্লাহৰ উন্মতসকলৰ কিবা অধিকাৰ আছে নে? ব্যাখ্যা কৰক।

২। আল্লাহ পাকৰ পিতৃত্বৰ অৰ্থত প্ৰজনন নঃৰুজাই কিয় ৰূহানী পিতৃত্বৰ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব?

৩। কি ৰূপত কোৰান শ্বৰীফে মছীহি ঈমানত আল্লাহ পাকৰ ৰূহানী ঐক্যৰ সাক্ষ্য প্ৰদান কৰে?

৪। কোৰানত যি সকলো অংশই বা আয়াতে ত্ৰিত্বপাকৰ মাজত আল্লাহ এক এই বিষয়ৰ নিৰ্দেশ প্ৰদান কৰে, তাৰ ব্যাখ্যা দিয়ক।

প্ৰকাশকৰ একাষাৰ

‘ত্ৰিত্ব পাকৰ মাজত আল্লাহ এক’ কিতাবখন বহু দিন আগতে ইংৰাজীত পঢ়ি বৰ ভাল লাগিছিল। ইয়াৰ প্ৰথম ইংৰাজী সংস্কৰণ ওলাইছিল ১৯৮০ চনত, ছুইজাৰলেণ্ডৰ ‘দি গুড ৰে’ অনুষ্ঠানৰ পৰা। দ্বাৰ-উল-মছীহ ‘ৰ জন্ম-লগ্নেৰে পৰাই (১৯৯৬ চনৰ) ইয়াৰ অসমীয়া সংস্কৰণৰ কথা চিন্তা কৰা হৈছিল। কিন্তু কিছুমান প্ৰাকৃতিক কাৰণত ইমান দিনে সেয়া সম্ভৱ হোৱা নাছিল। ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা উপলব্ধি কৰি প্ৰাৰ্থনাৰে অসমীয়ালৈ প্ৰকাশ কৰা হ’ল। কিতাপ খনৰ বিষয়ে পঢ়ুৱৈ সকলক সাধাৰণ ধাৰণা দিব খুজিছোঁ। আমালৈ বহুতো শ্ৰোতাই প্ৰশ্ন কৰিছেঃ মছীহি সকলে হেনো তিনিজন আল্লাহৰ এবাদত কৰে। কিছুমানে কয়, পবিত্ৰ কিতাবুল মোকাদ্দছ হেনো মছীহিসকলে পৰিবৰ্তন কৰিছে। আন কিছুমানে কৈছে, বৰ্তমানৰ কিতাবুল মোকাদ্দছ হেনো নকল - আচলটো খোদায় বাতিল কৰি বেহেশ্বত সংৰক্ষণ কৰি থৈ দিছে। এনেধৰণৰ আৰু বিভিন্ন মনে সজা কাহিনী কৈ তেওঁলোক পাক কালাম কিতাবুল মোকাদ্দছ পঢ়াৰ পৰা আতৰি থাকে। এই সৰু হাদিছৰ কিতাপত এই ধৰণৰ কিছুমান প্ৰশ্নৰ উত্তৰৰ লগতে সকলোকে এই পাক-কিতাপ সমূহৰ কাষ চাপিবলৈ আহ্বান কৰা হৈছে।

পঢ়ুৱৈ সমাজৰ জ্ঞাতাৰ্থে জনাওঁ যে, এই কিতাপ খনি ইংৰাজী “**GOD IS ONE IN HOLY TRINITY**”ৰ প্ৰথম অসমীয়া সংস্কৰণ। কিতাপখনত এনে কিছুমান উৎস বা ঐতিহাসিক ঘটনাৰ উল্লেখ আছে যিবোৰৰ লগত পঢ়ুৱৈ সমাজে সুপৰিচিত নহবও পাৰে। মূল আৰবী কিতাপ খনিৰ লিখক শ্ৰীযুত জাকাৰিয়া বৃতৰাচ, আৰবত এটি মুছলীম পৰিয়ালত জন্ম হোৱা ও পৰৱৰ্তী জীৱনত মছীহি বিশ্বাসত অহা এজন বিজ্ঞ আলেম। তেওঁৰ অক্লান্ত পৰিশ্ৰম আৰু অধ্যয়ণৰ ফলশ্ৰুতি এয়া।

অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰি দিয়া বাবে শ্ৰীযুত মুদুল দাস আৰু শ্ৰীযুক্তা প্ৰভামণি দাসলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ। কিতাপখনে পঢ়ুৱৈ সমাজক মছীহি ত্ৰিত্বৰ বিষয়ে উপকৃত কৰিব পাৰিলে আমাৰ পৰিশ্ৰম সাৰ্থক হোৱা বুলি ভাবিম। মহান খোদাৰ মহৰত, হজৰত ঈছা মছীহৰ অনুগ্ৰহ ও পাক ৰূহৰ সহভাগিতা আপোনালোক সকলোৰে লগত থাকক। খোদা হাফিজ।

প্ৰকাশকঃ সম্পাদক, দ্বাৰ-উল-মছীহ, গুৱাহাটী, ০৬/০৫/২০০৭

সূচীপত্ৰ

-প্ৰথম অধ্যায়-

ত্ৰিত্ব পাকৰ মাজত আল্লাহ' পাকৰ সংগ্ৰীহিত ঐক্য

১। মছীহিয়াতত আল্লাহ' পাকৰ একতা	৯
২। মছীহিয়াতত পবিত্ৰ ত্ৰিত্ব	১০
৩। অদ্বিতীয়তাত ত্ৰিত্বৰ আৱশ্যকতা	১১

-দ্বিতীয় অধ্যায়-

ত্ৰিত্বপাকৰ ঐক্য সপক্ষে কোৰান শ্বৰীফৰ সাক্ষ্য

১। মছীহিয়াতত এক আল্লাহৰ ওপৰত বিশ্বাসৰ সপক্ষে কোৰান শ্বৰীফৰ সাক্ষ্য	১২
২। মছীহিয়াতত পবিত্ৰ ত্ৰিত্বৰ বিষয়ে কোৰানৰ সাক্ষ্য	১৪
৩। ঈছা মছীহয়ে আল্লাহৰ কালাম (কালেমাতঃল্লাহ) সেই বিষয়ে কোৰানৰ সাক্ষ্য	১৫
৪। পাকৰুহৰ সপক্ষে কোৰানৰ সাক্ষ্য	১৬

-তৃতীয় অধ্যায়-

ত্ৰিত্বপাকৰ নাম সমূহ

১। পিতা	১৮
২। পুত্ৰ (ক) চলিত ভাষাত পুত্ৰৰ ব্যৱহাৰ	২০

যেবকজনৰ চেহাৰা উজ্জ্বল হৈ উঠিল, তেওঁ কলে, “মই বিশ্বাস কৰোঁ” আৰু দায়ো মুনাজাত কৰিলে। ঘটনা-পৰম্পৰা আৰু অভিজ্ঞতাসমূহ বদমেজাজী জিব্ৰানৰ জীৱনত স্পৰ্শিত ? হ তেওঁক নম্ৰ হৃদয় সম্পন্ন আৰু প্ৰভুৰ দ্ৰাক্ষাক্ষেত্ৰত আশীৰ্বাদপ্ৰাপ্ত খাদেমত পৰিণত কৰিলে। তেওঁ আৰু অনেকৰ ঈমানদাৰৰ ৰুহৰ বাবে বহমতৰ কাৰণ হৈ উঠিল।

এয়ে হৈছে বহমতৰ কৰুদৰতী (অলৌকিক) ফল আৰু আমাৰ পবিত্ৰ ঈমানৰ সত্য প্ৰমাণ।

প্ৰিয় পাঠক, মই কামনা কৰোঁ আল্লাহে আপোনাৰ ভিতৰত কাম কৰিব, যেন আপুনি আল্লাহ' পাকৰ ৰুহানী পুত্ৰ হব পাৰে আৰু প্ৰভুৰ এজন বিশ্বস্ত সাক্ষী হব পাৰে, যি প্ৰভুৱে তেওঁৰ তেজ (জীৱন) দি আমাক মহব্বত ও নাজাত কৰিছে।

বহু সংক্ষেপ

প্ৰিয় ভাই, আপুনি আমাৰ মছীহি উন্মতসকলৰ ত্ৰিত্বপাকৰ অৰ্থ উপলব্ধি কৰিব পাৰিছে। হয়তো আপুনি নিশ্চিত হব পাৰিছে যে, আমি তিনিজন আল্লাহৰ এবাদত নকৰোঁ। আমি কেৱল এক আল্লাহৰ ওপৰত ঈমান ৰাখোঁ, যিজনে নিজৰ ভিতৰত নিজেই অৱস্থান কৰে; তেওঁৰ কালামৰ দ্বাৰা কথা কয় আৰু তেওঁৰ ৰুহৰ ভিতৰত বাঁচি থাকে। তেওঁৰ কালাম বহমত প্ৰাপ্ত মৰিয়মৰ গৰ্ভত বাস কৰিছিল আৰু তেওঁৰ ভিতৰৰ পৰা মানবিক দেহৰ ৰূপ লৈছিল, যিজন প্ৰভু মছীহ, যিজনে আমাৰ পৃথিৱীত বাস কৰিছিল আৰু আমাৰ নাজাতৰ পূৰ্ণতা প্ৰদান কৰে।

আমাৰ দ্বিতীয় পুস্তক, “খোদাৰ ৰুহানী পুত্ৰ মছীহ”ৰ ভিতৰত জীৱন্ত মছীহৰ প্ৰতি আমাৰ ঈমানৰ বিষয়ে আৰু ৰুহৰ মানৱ দেহ গ্ৰহণৰ বিষয়ে বিস্তাৰিত আলোচনা কৰিম। দ্বিতীয় পুস্তকখন প্ৰথম পুস্তকখনৰ সদৃশ্য।

মোৰ প্ৰিয় ভাই, মই আল্লাহ' পাকৰ ওচৰত মুনাজাত কৰোঁ।

শিকিছিল যে, নাছাৰাসকলৰ (ঈছা কলেমাতঃল্লাহৰ উন্মতসকল) ইঞ্জিল শ্বৰীফ যিজনে স্পৰ্শ কৰে তেওঁৰ হাত অবশ বা পক্ষাঘাতগ্ৰস্থ হৈ যাব। কিন্তু যি দৃশ্য জিৱানে দেখিবলৈ পালে, সেয়ে তেওঁক আকৃষ্ট কৰিলে এই ধ্যানৰ বহস্য জানিবলৈ, যিয়ে এজন মানুহক জঞ্জলত প্ৰবেশ কৰিবলৈ এবাদতত বাধ্য কৰিব পাৰে। তেওঁ ইঞ্জিল শ্বৰীফ হাতৰ আঙুলিৰ মুৰেৰে এই ভাবি স্পৰ্শ কৰিলে যে, যদি পক্ষাঘাত অন্তৰ কৰে, তেন্তে যেন ইয়াক দূৰলৈ নিক্ষেপ কৰি বিপদমুক্ত হব পাৰে। কিন্তু তেওঁক যি কোৱা হৈছিল তাৰ একোৱেই তেওঁ উপলব্ধি নহল। তেওঁ ইঞ্জিল শ্বৰীফ ললে আৰু পঢ়িবৰ বাবে মিখায়েলৰ অন্তিম বিচাৰিলে। জিৱানে অকলে গোটেই ৰাতি 'ইঞ্জিল' পঢ়িলে কিন্তু একোৱেই ৰুজিব নোৱাৰিলে।

পৰা তেওঁ মিখায়েলৰ ওচৰলৈ গল আৰু তেওঁক জগাই যি ৰুজিব পৰা নাছিল সেই বিষয়ে প্ৰশ্ন কৰিলে। মিখায়েলে ৰুজাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে কিন্তু জিৱানে তেতিয়াও ৰুজিব নোৱাৰিলে, গতিকে মিখায়েলে কিতাপ বন্ধ কৰি কলে, "মই আপোনাক সংক্ষেপে ইঞ্জিলৰ সাৰবস্তু কম :-

প্ৰথম সত্য হৈছে - মানুহ পাপী, আপুনি আৰু ময়ো পাপী।

দ্বিতীয় সত্য হৈছে - আমাৰ পাপৰ শাস্তি দোজখত অনন্তকালীয়া আজাব।

তৃতীয় সত্য হৈছে - খোদাৰ মহব্বতৰ বাবেই তেওঁ আমাক পাপৰ আজাবৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবৰ বাবে মছীহক (কলেমাতঃল্লাহক) প্ৰেৰণ কৰিছিল, গতিকে তেওঁ আমাৰ সলনি সলীবত মৃত্যুবৰণ কৰিছিল।

চতুৰ্থ সত্য হৈছে - "আপুনি যদি এই সত্য বিশ্বাস কৰে আৰু আপোনাৰ পাপৰ তওবা (অন্তাপ) কৰে, তেন্তে প্ৰভুৱে আপোনাক গ্ৰহণ কৰিব আৰু দোজখৰ অনন্তকালীয়া আজাবৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব"।

এই বাক্যবোৰ সৰল কিন্তু বহুতেৰে পূৰ্ণ আৰু অভিজ্ঞতাৰ মাধ্যমেৰে বৰ্ণিত। ঠিক সেই সময়ৰ পৰা খোদাৰ হাতে জিৱানৰ কলবত কাৰ্য্য কৰিলে আৰু আঁচৰিত ফল দেখা গল।

(খ) পত্ৰ শব্দটি কোৱান শ্বৰীফত ব্যবহৃত হৈছে ২১

(গ) মছলিম ঐতিহ্যত পত্ৰ শব্দ ২১

৩। ৰুহুল ক্বদ্দুছ (পাকৰুহ বা পবিত্ৰ আত্মা) ২২

-চতুৰ্থ অধ্যায় -

ব্ৰাহ্ম ত্ৰিত্ববাদ

১। মৰিয়মীয় সম্প্ৰদায়ৰ অবলম্বিত ত্ৰিত্ববাদ ২৪

২। এই ব্ৰাহ্ম ত্ৰিত্ববাদৰ প্ৰতি মছীহি মনোভাব ২৪

৩। ইছলামৰ মনোভাব ২৫

-পঞ্চম অধ্যায় -

আল্লাহৰ বহুতৰ নূৰ

১। ৰুহৰ প্ৰমাণ ২৭

২। অজ্ঞতাৰ মাজত খেপিয়াই ফৰা ২৮

(ক) দৰ্শন শাস্ত্ৰ ২৯

(খ) মছীহিয়াত ৩০

(গ) ইছলাম ৩০

৩। নাজিলৰ কৰুণা ৩১

৪। অভিব্যক্তকাৰী সহানুভূতি ৩৪

৫। ঈমানৰ নূৰ (পোহৰ) ৩৬

৬। শ্ৰেষ্ঠতম প্ৰমাণ ৪০

(ক) হজৰত মছা আল আছাদৰ অভিজ্ঞতা ৪১

(খ) খলিল জিৱানৰ অভিজ্ঞতা ৪২

৭। বস্তু সংক্ষেপ ৪৫

৮। কেইটিমান প্ৰশ্ন ৪৬

Al-Habib

Al-Habib - কি জানেন?

ই এখন সৰু প্ৰচাৰ পুস্তিকা যাৰ অৰ্থ “মহান বন্ধু”। এই পুস্তিকাখিনিয়ে আপোনাৰ সংগী বা বন্ধু হোৱাৰ কামনা কৰে। “মহান বন্ধু” বা “প্ৰকৃত বন্ধু” কোন এই বিষয়ে পুস্তিকাখিনিত প্ৰতি তিনি মাহত বিভিন্ন লিখনি প্ৰকাশ পায়। ই সঁচাকৈয়ে আপোনাৰ প্ৰকৃত বন্ধু নহবনে? নিশ্চয় হব। কেনেকৈ?

- আপুনি *Dar-Ul-Masih*’ৰ **Friendship Club** লৈ ৫০/ টকা মূল্যৰ যিকোনো নতুন ডাক টিকট পঠাই দিয়ক।
- ইয়াত প্ৰকাশ হবৰ বাবে আপোনাৰ সম্পূৰ্ণ নাম, ঠিকনা, বয়স, শিক্ষা আদি উল্লেখ কৰিব। আপোনাৰ প্ৰকৃত বন্ধু কোন – এই বিষয়ে আপোনাৰ উত্তৰ বা ধাৰণা – কবিতা আকাৰত লিখি পঠাওক। বিবেচিত হ’লে আমি নিশ্চয় প্ৰকাশ কৰিম।
- ইয়াত প্ৰকাশ হোৱা বিষয় বস্তুৰ ওপৰত মতামত দিব পাৰে। নাম, ঠিকনা থকা বিভিন্ন বন্ধু / বান্ধৱীৰ সৈতে চিঠিৰে সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিব পাৰে।
- এই পুস্তিকাখনিৰ পৰাই আপোনাৰ জীৱনৰ প্ৰকৃত বন্ধু ৰূপে হজৰত ঈছা মছীহক আৱিষ্কাৰ কৰিব পাৰে। সেয়েহে *Al-Habib* সঁচাকৈয়ে আপোনাৰ প্ৰকৃত বন্ধু। ইয়াক পাবলৈ আজিয়েই আমাৰ লগত যোগাযোগ কৰক।

**Friendship Club,
Post Box No. 234
Guwahati - 781001**

মনোভাৱেৰে। ইয়াৰ বাবে ফ্ৰলৰ পৰিচালকবৰ্গৰ দ্বাৰা এটি আদেশ জাৰি কৰালে। তেওঁ মিখায়েলক বিচাৰিবলৈ গৈ দেখা পালে, সি ফ্ৰলৰ দেৱাল জাপ মাৰি পাৰ হৈ ফ্ৰলৰ ওচৰৰ এখন জঞ্জলত সোমাই পৰিছে। তেওঁ ধৰি ললে যে মিখায়েলে তাৰ কৰ্তব্য অৱহেলা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। গতিকে তেওঁ মিখায়েলক অনঃসৰণ কৰিলে আৰু দেখিবলৈ পালে যে, গছৰ শিপাৰ দ্বাৰাই সজা এটি জংপৰি ঘৰত প্ৰবেশ কৰিছে।

জিৱানে এই জংপৰি ঘৰৰ ৰহস্য আবিষ্কাৰ কৰিবলৈ কৌশলেৰে এজোপা গছৰ আঁৰত লুকাই থাকিল। চাওক! তেওঁ দেখিলে মিখায়েলে এডাল মমবাতি জ্বলালে, তাৰপাছত আঠ কটি কিবা কোৱা শুনিলে। তাৰ পাছত তেওঁ দেখা পালে এখন সৰু পুস্তক পকেটৰ পৰা ওলিয়াই পঢ়িবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। জিৱানে দেখিবলৈ পালে পাঠ কৰাৰ শেষত তেওঁ ওপৰৰ ফালে মূখখন তুলিলে আৰু অশ্ৰুৰ টোপাল বাগৰি পৰিব ধৰিলে আৰু কান্দোনত তেওঁৰ কণ্ঠস্বৰ ৰুদ্ধ হৈ আহিল। সেয়া শেষ কৰি তেওঁ মমবাতি নঃমাই দিলে আৰু ফ্ৰললৈ ঘূৰি আহিল। জিৱানে তেওঁক দূৰৰ পৰা অনঃসৰণ কৰিলে।

মিখায়েলে যেতিয়া ফ্ৰলত প্ৰৱেশ কৰিলে জিৱানে তেওঁৰ কান্ধত ধৰি কৈফিয়ত তলব কৰিলে, “তঃমি ক’ত আছিল?”

তেওঁৰ উত্তৰ আছিল, “মই মোৰ আল্লাহ পাকৰ এবাদত কৰি আছিলোঁ।” জিৱানে তেওঁক কলে, “তঃমি এজন মিছলীয়া। যি মঃহুৰ্ততে তঃমি দেৱাল পাৰ হৈ জংপৰি ঘৰৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰিছা আৰু গান গাবলৈ আৰু এখন সৰু কিতাপ পঢ়িবলৈ আৰু কান্দিবলৈ আৰম্ভ কৰিছা, সেই মঃহুৰ্তৰ পৰাই মই তোমাক চাই আছোঁ। এই সকলো পগলাৰ চিন।” মিখায়েলে দ্ৰুত জবাব দিলে, “মই পগলা নহওঁ আৰু মই একো গোৱা নাছিলোঁ কিন্তু মই প্ৰভঃৰ হামদ (ছঃকঃৰ গোজাৰী) কৰিছিলোঁ, যিখন মই পাঠ কৰিছিলোঁ সেইখন ‘ইঞ্জিল শ্বৰীফ’। তাৰপাছত মোৰ আল্লাহ পাকৰ ওচৰত মোৰ পাপৰ ক্ষমাৰ বাবে আৰু মোৰ জীৱন ৰক্ষাৰ বাবে মঃনাজাত কৰিছিলোঁ।” জিৱানে প্ৰশ্ন কৰিলে, “মই ইঞ্জিল চাব পাৰো নে?” তেওঁ তেওঁক ইঞ্জিল দিলে, কিন্তু জিৱানে তেওঁৰ পিতৃৰ পৰা

তাক মোক জানিবলৈ দিয়া’। গতিকে মই আপোনাৰ ওচৰলৈ আহিছোঁ যেন আপুনি মোক খোদাৰ বিষয়ে জনাব পাৰে আৰু মোৰ দঃস্কৰ্মৰ বাবে তেওঁৰ গজব মোৰ ওপৰত যাতে বৰ্ষিত নহয়, তাৰ বাবে খোদাৰ ওচৰত দোৱা কৰে’।

বৃদ্ধ ঈমানদাৰ আবেদে আল্লাহ পাকৰ কালাম তেওঁৰ ওচৰত প্ৰচাৰ (বয়ান) কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে আৰু তেওঁৰ লগত বিচাৰৰ দিনৰ কথা, নাজাতৰ কথা আৰু পাপীৰ প্ৰতি আল্লাহ’ পাকৰ মহব্বতৰ কথা কলে। বহমতৰ কাৰ্য্য তেওঁৰ কলবত পৰিপূৰ্ণতা লাভ কৰিলে। প্ৰভঃৱে তেওঁৰ হৃদয়ত পোহৰ প্ৰদান কৰিলে আৰু অনঃতাপৰ (তওবাৰ) অশ্ৰুবিন্দঃ তেওঁৰ চকঃৰ পৰা প্ৰবাহিত হবলৈ ধৰিলে। তেওঁৰ মঃখমণ্ডল ঈমানৰ পোহৰত উজ্জ্বল হৈ উঠিল। বৰ্বৰ মঃছা এজন ধাৰ্মিক হৈ উঠিল, যিজন শ্ৰেষ্ঠ ঈমানদাৰসকলৰ এজন।

কোনে এই কঃকঃৰনেচীয়া বাঘক ভেড়াত পৰিণত কৰিলে? এয়া নিশ্চয় বহমতৰ বিস্ময়কৰ (কাৰ্য্যৰ) ফল। কোনে তেওঁক ঈমান বঃজিবৰ ক্ষমতা দিলে? খোদাই তেওঁৰ জীৱনক গভীৰভাৱে অভিতুত কৰিছে। তেওঁৰ চূড়ান্ত হাতৰ স্পৰ্শত তেওঁক সম্পূৰ্ণৰূপে পৰিবৰ্তন কৰি দিছে।

জিব্ৰানৰ অভিজ্ঞতা

জিব্ৰান এটি পোঁড়া পৰিয়ালত ডাঙৰ হয় আৰু তেওঁৰ পিতৃ তেওঁক ধৰ্মৰ মৌলিক বিষয়ত শিক্ষা দিয়াৰ দায়িত্বত নিফঃক্ত আছিল।

পিতৃৰ মৃত্যুৰ লগে লগেই এই যঃবকজনে তেওঁৰ শিক্ষা-সংস্কৃতি দূৰত নিক্ষিপ কৰি পাপ কাৰ্য্যত ডঃবি গল। এই সমস্যা দূৰ কৰিবৰ বাবে তেওঁৰ পৰিয়ালে তেওঁক এটি বোৰ্ডিং স্কঃলত দিয়ে। সেই স্কঃলত মিখায়েল নামৰ এজন ছাত্ৰই জিব্ৰানৰ জ্বালাতন ভোগ কৰিছিল। যেতিয়া স্কঃলৰ উৎসৱ উদ’যাপনৰ দিন উপস্থিত হৈছিল, জিব্ৰানে মিখায়েলক সঁচাই বিৰক্ত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল, তাৰ দ্বাৰাই সকলো চকী স্থানান্তৰিত কৰোৱাৰ

পাতনি

কঠিন বিষয় সমূহ সহজবোধ্য আৰু সাধাৰণ শ্ৰেণীভঃক্ত কৰি শিশুবিলাকৰ ওচৰত দিয়া হয়। যেতিয়া এই শিশু বয়সত পৰিণত হয়, তেওঁ তেতিয়া সংক্ষিপ্ত আৰু সহজ-সৰল বিষয়ত সন্তুষ্ট নাথাকে। তেওঁ চেষ্টা কৰে উক্ত বিষয়ৰ পঃগ্ৰহণঃপঃগ্ৰহণ ও সবিশেষ বৰ্ণনা আৰু বিশুদ্ধতা বিচাৰি ওলিয়াবলৈ। যিহেতঃ তেওঁৰ জ্ঞান-বঃদ্ধি তেওঁ সম্পূৰ্ণৰূপে ধাৰণ কৰিবলৈ প্ৰস্তুত আৰু আগ্ৰহী হৈ উঠে।

মানৱ জাতিৰ ক্ষেত্ৰতো এই একেই উদাহৰণ প্ৰজোয্য। যেতিয়া মনঃম্য জাতি তাৰ শৈশৱাৱস্থাৰ আছিল আৰু যিমানখিনি তেওঁলোকে ধাৰণ কৰিব পাৰিছিল আল্লাহ পাকে তেওঁৰ নিজৰ চেহাৰাত (প্ৰতিৰূপৰ বৰ্ণনা) সহজ আৰু সাধাৰণ আকাৰত, তেওঁলোকৰ ওচৰত সিমানখিনি প্ৰদান কৰিছিল। সেইবাবেই বঃছল পোলে কৈছে, “হে ভাইসকল, আত্মিক লোকক কোৱাৰ দৰে মই তোমালোকক কব নোৱাৰি, মাংসিক লোকক কোৱাৰ দৰে, মছীহৰ সম্বন্ধীয় শিশুবোৰক কোৱাৰ দৰেহে কব পাৰিলোঁ। মই তোমালোকক টান আহাৰ নঃখঃৱাই, গাখীৰ খঃৱাইছিলোঁ; কিয়নো তেতিয়া নোৱাৰিছিলোঁ” (১ কৰিন্থীয়া ৩:১-২)।

যেতিয়া সময়ৰ পূৰ্ণতা হল আৰু ঈমানদাৰসকলৰ মানসিক শক্তি বৃদ্ধি পালে, তেতিয়া আল্লাহপাকে ঘোষণা কৰিলে যে, তেওঁ তেওঁৰ ত্ৰিত্বৰ মাজত এক। তেওঁ আমাৰ বাবে এই ডাঙৰ বহস্যটো প্ৰকাশ কৰিলে যি মানৱ জাতিৰ আধ্যাত্মিক জ্ঞানৰ অপৰিপক্কতাপূৰ্ণ অৱস্থাত তেওঁলোকৰ পৰা লঃকোৱা আছিল। যেতিয়া প্ৰভঃৱে পাক-ৰহৰ দান আমাক দিলে, তেওঁ তেওঁৰ নিজৰ জীৱন আৰু তেওঁৰ বেহেস্তী প্ৰতিষ্ঠা ব্যক্ত কৰিলে।

যিদৰে বঃছল পোলে কৈছে, “কিন্তু খোদাই ৰহৰ দ্বাৰাই তাক আমাৰ আগত প্ৰকাশ কৰিলে; কাৰণ পাক-ৰহে সকলোকে, এনে কি, খোদাৰ গভীৰ কথাকো অনঃসন্ধান কৰে” (ইঞ্জিল ৭ম খণ্ড ১ কৰিন্থীয়া ২:১০)।

এই মতবাদটো আজিও জাগতিক লোকৰ ওচৰত

অজানা বহস্য। সত্য ঘটনা আৰু আল্লাহ'পাকৰ বাতেনী বিষয়ৰ ওপৰত তেওঁলোকৰ জ্ঞানৰ স্বপ্নতাৰ বাবে তেওঁলোকে প্ৰতিবন্ধকতাৰ সৃষ্টি কৰি আহিছে। যি হৃদয়ঙ্গম কৰা অসম্ভৱ আৰু ধাৰণা কৰা কঠিন আছিল, তাক সহজবোধ্য ও ব্যাখ্যা কৰাৰ উদ্দেশ্যে আল্লাহ'পাকৰ অসীম কৰুণাত মই এই প্ৰথিখন লিখিছোঁ। প্ৰথিখন লিখাৰ উদ্দেশ্য এই যে, যি কোনোৱে ইয়াক পাঠ কৰে তেওঁ যেন এই বেহেস্তী বহস্যত বিশ্বাস স্থাপন কৰিব পাৰে আৰু জানিব পাৰে যে, এই ঈমানে চিন্তাশক্তিৰ বিৰোধীতা নকৰে বৰং তাক পূৰ্ণ কৰে, আৰু জ্ঞানৰ স্বপ্নতাৰ কাৰণে যিসকলে এই বিশ্বাসৰ প্ৰতিৰোধ কৰে, তেওঁলোকৰ প্ৰস্তুকেও যেন এই ধৰ্মমতৰ স্বপক্ষে সাক্ষ্য দেখিবলৈ পায়।

যি ভাৱে মই আমাৰ সৰ্বাপেক্ষ পবিত্ৰ বিশ্বাসৰ ব্যাখ্যাস্বৰূপ আপোনাক এই প্ৰস্তকখনৰ প্ৰস্তাৱ দিওঁ, মই মোৰ হৃদয়ক অধিক লোকৰ বাবে বহমতৰ উৎস হিচাবে তুলি ধৰাৰ মানসেৰে আল্লাহৰ দৰবাৰত উপস্থাপনা কৰোঁ আৰু ঈনাজাত কৰো য়ে, এয়ে যেন সত্য বিশ্বাসৰ দৰজা স্বৰূপে তেওঁলোকৰ ওচৰত উন্মুক্ত হৈ উঠে। তেতিয়া তেওঁলোকে পিতা আল্লাহৰ মহব্বত উপভোগ কৰিব পাৰে আৰু একমাত্ৰ কলেমাতঃল্লাহৰ (ৰুহানী প্ৰত্ৰ) আশীৰ্বাদ, পাকৰুহৰ সহভাগিতা আৰু দান লাভ কৰিব পাৰে— একমাত্ৰ আল্লাহ', যিজন অনন্তকলীয়া গৌৰৱৰ অধিকাৰী, তেওঁৰেই পবিত্ৰ ত্ৰিত্ব। আমিন।

প্ৰধান ইমাম জাকাৰিয়া ৰুতৰাচ,
মিচৰ আল জাদিদা

**প্ৰত্ৰই যদি তোমালোকক ঈক্ত
কৰে, তেন্তে তোমালোক নিশ্চয়ে
ঈক্ত হবা।**

ইউহোনা ৮:৩৬।

সেইজনেই প্ৰকৃত ঈমানদাৰ যিজনৰ জীৱন প্ৰভেৰে সম্পূৰ্ণৰূপে পৰিবৰ্তন কৰি দিছে আৰু যিজনৰ জীৱনত প্ৰভেৰে দেখা যায় আৰু প্ৰভেৰে দ্বাৰা পৰিহিত হৈছে। সেয়ে তেওঁক কামাসক্তৰ পৰা, পাপৰ দাসত্বৰ পৰা পৰিবৰ্তন কৰি ৰুহানী সত্যপ্ৰিয় মানঃহলৈ ৰূপান্তৰিত কৰি দিছে। ঈমানদাৰ বান্দাই এতিয়া দেখিবলৈ পায় যে, প্ৰভেৰে তেওঁৰ কলবত বহি পাপৰ পক্ষিতাৰ পৰা তেওঁক পৰিষ্কাৰ কৰি পেলাইছে, যেনেকৈ “নিশ্চল চিত্তৰ মানঃহবিলাক ধন্য; কিয়নো তেওঁবিলাকে আল্লাহৰ দৰ্শন পাব।”

হজৰত ঈছা আল' আছাদৰ অভিজ্ঞতা

হজৰত ঈছা আল' আছাদ এজন বৰ্বৰ ঈনী আৰু পৌত্তলিক ডকাইত দলৰ চৰ্দাৰ আছিল। আল্লাহ' পাকৰ বহমতে তেওঁৰ কলবত নুৰ দিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। গতিকে তেওঁ এজন বৃদ্ধ ঈমানদাৰ আৰু ঈনী ব্যক্তিৰ কাষলৈ গৈ এই কথা কলে, “মই ঈনিছোঁ যে আপুনি আল্লাহ' পাকৰ এজন ধাৰ্মিক এবাদতকাৰী ব্যক্তি। এই কাৰণেই মই পলাই আপোনাৰ ওচৰলৈ আহিছোঁ যেন, যি আল্লাহে আপোনাক নাজাত কৰিছে তেওঁ যেন মোকো নাজাত কৰে। আল্লাহ' পাকৰ সম্বন্ধে মোক কওক আৰু তেওঁৰ সন্ধান দিয়ক”। বৃদ্ধ ঈমানদাৰ জনে তেওঁক সধিলে, “তোমাৰ দেৱতা কি আছিল?” তেওঁ উত্তৰ দিলে, “সূৰ্য্যৰ বাহিৰে মই কোনো দেৱতাক চিনি নাপাওঁ, কাৰণ যেতিয়া মই সূৰ্য্যৰ ফালে চাওঁ, মই দেখিবলৈ পাওঁ তাৰ পোহৰৰ দ্বাৰাই বিশ্বক আলোকময় কৰি তলে। একেদৰে চন্দ্ৰ আৰু তৰা যাৰ আঁচৰিত বহস্য আছে, সমুদ্ৰ আৰু আকাশৰো ক্ষমতা, কিন্তু ইয়াৰ কোনোটোৱেই মোৰ আত্মাক সান্ত্বনা দিব পৰা নাই আৰু মই জানিছোঁ যে, এইবোৰৰ বাহিৰে এইবোৰতকৈও বৃহত্তম এজন খোদা আছে, যাক মই নাজানোঁ। মই কলোঁ, ‘হে প্ৰভে! যিজনে বেহেস্তত বাস কৰে, সমস্ত সৃষ্টিৰ পৰিচালক, এতিয়া তোমাৰ ওচৰলৈ মোক আকৰ্ষণ কৰা আৰু যিহে তোমাক সন্তুষ্ট কৰে

তেওঁক ধৰ্মৰ পথলৈ ঘূৰাই আনিব পাৰে। বিভিন্ন সময়ত তেওঁক ভীতি প্ৰদৰ্শনৰ বাবে দৃষ্ট লোককো ব্যৱহাৰ কৰিছিলোঁ।

কিন্তু মই এই কথা ঝুজিব পাৰিছোঁ যে, মহীহৰ মহব্বতত সকলো প্ৰকাৰৰ অত্যাচাৰ সহনীয় ঝুলি জানিয়েই তেওঁ তেওঁৰ ওপৰত স্তীত উচ্চ পাহাৰৰ দৰে দৃঢ়ভাৱে থিয় হৈ আছে।

ইয়াৰ বহস্য মই সম্পূৰ্ণৰূপে মনে মনে চিন্তা কৰিছিলোঁ। মই স্পষ্টভাৱে জানিব পাৰিছোঁ যে, তেওঁৰ কোনো জাগতিক উদ্দেশ্য নাছিল। মহীহিয়াতৰ প্ৰতি তেওঁৰ আনুগত্যৰ বিষয় মোৰ ওচৰত পৰিষ্কাৰ হৈছিল, গতিকে তেওঁৰ পৰা এখন ইঞ্জিল শ্বৰীফ ঝুজিবলৈ নিজকে প্ৰবৰ্তিত বোধ কৰিলোঁ, গতিকে তেওঁ সেই আনন্দত মোৰ লগত দেখা কৰিলে। আমি আল্লাহক ধন্যবাদ দিওঁ, কাৰণ তেওঁ অনেক পাপীক নাজাতকাৰীৰ গৌৰৱৰ (মহিমাৰ) ফালে পৰিচালিত হবলৈ দৃষ্টান্ত হৈছিল, তেওঁলোকৰ মাজত ময়েই প্ৰথম।

শ্ৰেষ্ঠতম প্ৰমাণ

যেতিয়া কোনো মানুহে বহমতৰ প্ৰবাহত ঈমানৰ আৱৰ্তত আকৃষ্ট হয়, তেতিয়া আৰু তেওঁৰ ঈমানৰ সত্যতা নিশ্চিত ভাৱে প্ৰমাণ কৰিবলৈ কোনো সাক্ষ্য বা ফুক্তিতৰ্কৰ দৃষ্টান্তৰ প্ৰয়োজন নপৰে, বৰং ইয়াৰ সাক্ষ্য তেওঁৰ হৃদয়ৰ ভিতৰত থাকে, যিহেতু তেওঁ অন্তৰ কৰে যে আল্লাহ তেওঁৰ কলবত বাস কৰে আৰু তেওঁই তেওঁক পৰিবৰ্তন কৰি দিছে। তেতিয়া আৰু তেওঁ আল্লাহ পাকৰ সন্ধান তেওঁৰ নিজৰ বাহিৰত নকৰে। প্ৰসিদ্ধ দাৰ্শনিক আগাষ্টিনে ঈমান স্থাপনৰ ওপৰত কৈছে, “চোৱা, মই তোমাক পাইছোঁ আৰু মনৰ ভিতৰত গ্ৰহণ কৰিছোঁ। অহ! কিমান প্ৰসন্ন মোৰ নটীৰ আৰু মই কিমান ভাগ্যৱান! মই তোমাক বাহিৰৰ বস্ত্ৰৰ মাজত বিচাৰিছিলোঁ! কিন্তু সেই সন্ধান নিষ্ফল আছিল, কাৰণ মই তোমাক মোৰ ৰুহৰ ভিতৰত মোৰ কলবৰ মাজত পাইছোঁ আৰু মই তোমাক জোৰেৰে আকোৱালি লৈছোঁ আৰু চাইছোঁ”।

-প্ৰথম অধ্যায়- মহীহিয়াতত আল্লাহ পাকৰ একতা

আমি মহীহী উন্মতসকলে এক আল্লাহৰ ওপৰত ঈমান ৰাখোঁ, তেওঁৰ কোনো অংশীদাৰ নাই। তেওঁ অসীম, আচমান-জমীন জৰি ব্যাপ্ত। তেওঁ নিত্য আৰু অনন্তকাল স্থায়ী, সকলো বস্ত্ৰৰ সৃষ্টিকৰ্তা। তেওঁৰ বাদচাহী সীমাহীন। ইঞ্জিল শ্বৰীফত এই ধৰ্মমত অত্যন্ত সম্পষ্ট -

মহীহী ঈমানৰ নীতি তলত দিয়া ধৰণৰ

- ১। যেতিয়া এজন ইহুদী ব্যক্তিয়ে শ্বৰিয়তৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ হুকুম সম্বন্ধে জানিব বিচাৰিলে, তেতিয়া ছাইয়েদেনা ঈছা মহীহীয়ে নিজেই এই ঈমানৰ বিষয়ে শিক্ষা দিছিল। তেওঁ তেওঁক উত্তৰ দিছিল, “হে ইস্ৰায়েল, ণনা; প্ৰভুৱেই আমাৰ আল্লাহ, প্ৰভু এজনা; আৰু তুমি সকলো হৃদয়, সকলো প্ৰাণ, সকলো চিত্ত আৰু সকলো শক্তিৰে তোমাৰ প্ৰভু আল্লাহক মহব্বত কৰা” (ইঞ্জিল দ্বিতীয় খণ্ড-মাৰ্ক ১২:২৯-৩০)। এইটোৱেই প্ৰথম হুকুম। এইটো তৌৰাত শ্বৰীফৰ দ্বিতীয় বিবৰণৰ ৬ ৰকঃ ৪-৯ আয়াতৰো অন্তিমোদন আৰু সমৰ্থন। এই হুকুম যদি কোৰানৰ ভাষাত লিখা হলেহেতেন, তেন্তে সেইটো এই ধৰণে হলেহেতেন, “আল্লাহ, আমাৰ আল্লাহ, একমাত্ৰ আল্লাহ, অনন্তকালীয়া আল্লাহ।” (আল্লাহ, আলহানা, ছ ওৱালাহ আহাদন, আল্লাহ্ ছামাদ)।
- ২। ৰছূল পৌলে এই বক্তব্যৰ ব্যাখ্যা প্ৰদান কৰিছে, “আল্লাহ অকল ইহুদীবিলাকৰ আল্লাহ নে? পৰজাতিবিলাকৰো নহয় জানো? অৱশ্যে পৰজাতিবিলাকৰো হয়; কিয়নো আল্লাহ এজনা...” (ইঞ্জিল ৬ষ্ঠ খণ্ড ৰোমীয়া ৩:২৯-৩০)।
- ৩। আৰু ৰছূল ইয়াকবেও এই বিশ্বাস ব্যক্ত কৰি কৈছে, “আল্লাহ এজনা কলি তুমি বিশ্বাস কৰিছা; তাল কৰিছা” (ইঞ্জিল ২০শ খণ্ড

ইয়াকব ২:১৯)।

৪। মছীহী ধৰ্মত এই সকলো মূল বচন আৰু কিতাবল মোকাদ্দছৰ অন্যান্য আয়াতৰ পৰা লোৱা হৈছে। মছীহী জামাতে এই ঈমান ফগ ফগ ধৰি প্ৰকাশ্যে ঘোষণা কৰি আহিছে। “বিশ্বস্ত ভাৱে আমি এক আল্লাহত বিশ্বাস কৰো...আচমান, জমীন আৰু দৃশ্য-অদৃশ্যৰ সৃষ্টিকৰ্তা”। প্ৰিয় দোস্ত, এই কাৰণে আপুনি ৰুজিব পাৰে যে আমি মছীহী উন্মতসকলে তিনিজন খোদাত বিশ্বাস নকৰোঁ, বৰঞ্চ এক আল্লাহৰ ওপৰত ঈমান ৰাখোঁ। আমি পিতা, পুত্ৰ আৰু পাকৰুহৰ অৰ্থ মছীহিয়াতৰ ত্ৰিত্বপাকৰ আলোচনাত ব্যাখ্যা কৰিম।

মছীহিয়াতত পবিত্ৰ ত্ৰিত্ব

পবিত্ৰ ত্ৰিত্ববাদে কেতিয়াও তিনিজন আল্লাহৰ অস্তিত্বৰ অৰ্থ প্ৰকাশ নকৰে। যেনেকৈ কিছু সংখ্যক লোকে ভুলবশতঃ এই ধাৰণা লৈ থাকে। এই মতবাদৰ অৰ্থ হৈছে আল্লাহ এক আৰু অদ্বিতীয়।

তেওঁৰ নিজৰ ভিতৰতে নিজৰ অস্তিত্ব, গতিকে তেওঁ নিজকে পিতৃ ৰুলি ঘোষণা কৰিলে।

তেওঁৰ কালামেই ব্যক্ত কৰিবলৈ নিষক্ত-গতিকে নিজকে ঘোষণা কৰিলে পুত্ৰ আৰু কলেমাতঃল্লাহ ৰুলি।

তেওঁ তেওঁৰ ৰুহৰ মাজত জীৱন্ত, সেইবাবে নিজকে ঘোষণা কৰিলে পাকৰুহ স্বৰূপে।

এই নামসমূহৰ দ্বাৰা এইটো ৰুজা উচিত নহয় যে, মানুহৰ ব্যক্তিগত সম্পৰ্কৰ দৰে এই ক্ষেত্ৰতো এটি দৈহিক যোগাযোগ আছে। বৰঞ্চ ইয়াৰ এটি ৰুহানী অৰ্থ আছে।

এই নামসমূহ মানুহৰ দ্বাৰাই আবিষ্কৃত বা প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা নাই। কিন্তু সেইবোৰ পাক কিতাপত ৰুহানী অনঃপ্ৰেৰণাৰ শব্দ, যেনেকৈ তলত বৰ্ণিত উল্লেখৰ মাজত দেখিবলৈ পাব :-

১। ছাইয়েদেনা ঈছা মছীহে তেওঁৰ চাহাবীসকলক কৈছে, “এই হেতুকে তোমালোক যোৱা; আৰু সকলো জাতিকে শিষ্য কৰি,

কৰাৰ বাবে”। কিন্তু তেওঁ এই ৰুলি তিৰস্কাৰ কৰিলে, “মই মোৰ ঈমানত সন্দেহ ৰাখোঁ নে কি? নাউজ্জবিল্লাহ!” কিন্তু তেওঁক বিদায় দিয়াৰ পাছত তেওঁ চিন্তা কৰিবলৈ ধৰিলে যে, সেই ব্যক্তিজনে তেওঁক কি কৰিবলৈ অনঃৰোধ কৰিলে, “মই তোমাক সত্য পথত পৰিচালনা কৰিবলৈ খোদাক অনঃৰোধ কৰিবলৈ কওঁ”। ৰুহুল ৰুদ্দচৰ বহমতে তেওঁৰ কলবত (হৃদয়ত) কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে।

সন্দেহৰ মাত্ৰা ইমান অধিক পৰ্যায়ত পালেগৈ যে, এনে লাগিছিল যেন তেওঁ মানসিক ব্যাধিত আক্ৰান্ত হৈ পৰিছে। তেওঁক বিবৰ্ণ দেখা গৈছিল আৰু বেহেস্তী অধিকাৰ বিচাৰিবৰ বাবে তেওঁ পাক কিতাপ পাঠত নিজক মনোনিবেশ কৰিলে। কিছুদিনৰ পাছত তেওঁৰ মঃখমণ্ডলত আনন্দৰ আৰু শান্তিৰ ছাপ দেখা গল। কাৰণ নাজাতকাৰীৰ নুৰে ইতিমধ্যে তেওঁক জয় কৰি পেলাইছিল আৰু ধাৰ্মিকতাৰ পোহৰে তেওঁৰ ৰুহক নুৰানী কৰি পেলাইছিল।

মছীহই তেওঁৰ সৰ্বোত্তম প্ৰেম (বেহতাৰীন মহব্বত), শ্ৰেষ্ঠ নীতি আৰু তেওঁৰ শিক্ষাৰ বিশেষ গুণলৈ অপূৰ্বৰূপে তেওঁৰ ওচৰত প্ৰকাশিত হৈছিল। তেওঁ ৰুজিব পাৰিলে যে কেৱল মাত্ৰ মছীহই পথ, সত্য আৰু জীৱন আৰু মানুহ হৈছে গুনাহ'গাৰ, মুখ আৰু দাসত্বত আৱদ্ধ, আৰু কেৱল মাত্ৰ মছীহৰ সহায়তহে নাজাত লাভ কৰা সম্ভৱ। মোৰ স্মৃতিশক্তিয়ে অনেক কথাই পাহৰি গৈছে। যি নহওক, মই প্ৰথমে যেতিয়া তেওঁৰ পৰা এখন ইঞ্জিল চৰীফ বিচাৰিছিলোঁ, তেতিয়া তেওঁৰ সেই বৃহত্তৰ আনন্দৰ কথা, যি গভীৰ আনন্দই তেওঁৰ হৃদয় ভৰাই দিছিল যাৰ বাবে গৌৰোজ্জ্বল সঃখ তেওঁৰ চেহাৰাৰ পৰা বিচ্ছৰিত হৈছিল আৰু অপৰূপ আনন্দৰ অশ্ৰুৰ প্ৰৱাহে তেওঁৰ কাপোৰ সিক্ত কৰি দিছিল, সেই কথা মই কোনো দিন পাহৰা নাই আৰু পাহৰিব নোৱাৰোঁও। এইটো কথা সত্য যে প্ৰথমে মই তেওঁৰ কাৰ্য্যত লজ্জিত হৈছিলোঁ আৰু সেই সময়ত মানুহৰ ওচৰত তেওঁৰ বাবে মঃনাজাত কৰিবলৈ কৈছিলো, যাতে তেওঁ পৰিবৰ্তন ? হ পাপৰ পৰা ঘূৰি আহিব পাৰে। সময়ে সময়ে মই প্ৰসিদ্ধ আলেম আৰু জ্ঞানী ব্যক্তিসকলক অনঃৰোধ কৰিছিলোঁ যাতে তেওঁলোকে

সেৱাকাৰী আৰু সাক্ষী হিচাবে তোমাক নিষ্কৃত কৰিবলৈ মই তোমাক দেখা দিলোঁ। তুমি মোক যিদৰে দেখিলা আৰু মই তোমাক যি দেখোঁৱাম, সেইবোৰ তুমি আনৰ আগত কবা। তোমাৰ নিজৰ লোকবিলাক আৰু অ-ইছদীবোৰৰ হাতৰ পৰা মই তোমাক ৰক্ষা কৰিম। তেওঁলোকৰ চক্ষু মূৰ্ছিত কৰিবলৈ আৰু অন্ধকাৰৰ পৰা পোহৰলৈ আৰু ছয়তানৰ শক্তিৰ পৰা খোদাৰ ওচৰলৈ উভতাই আনিবৰ বাবে মই তোমাক তেওঁলোকৰ ওচৰলৈ পঠাইছোঁ, যেন মোৰ ওপৰত ঈমান অনাৰ ফলত তেওঁলোকে পাপৰ ক্ষমা পায় আৰু খোদাৰ উদ্দেশ্যত যিসকলক বেলেগ কৰি ৰখা হৈছে তেওঁলোকৰ মাজত স্থান পায়” (ইঞ্জিল ৫ম খণ্ড পাঁচনিৰ কৰ্ম ২৬:৯-১৮)।

এইদৰেই বহুত নাজিল হয় আৰু চৌল ঈমানৰ আলোকত আলোকিত হয় আৰু পৰবৰ্তী পৰ্যায়ত তেওঁ মছীহিয়াতৰ এজন ৰছুল আৰু দাৰ্শনিক হয়।

ছেইখ মিখায়েল মনচৰৰ জীৱনতো এই বহুত নাজিল হৈছিল। তেওঁৰ সম্বন্ধে তেওঁৰ ভাতৃ ছেইখ কামিল মনচৰে যি লিখিছে, তাৰ সংক্ষিপ্ত উক্তি ইয়াত দিয়া হ’ল। মনচৰৰ পত্নী মিখায়েলে ১৮৭১ চনৰ মাৰ্চ মাহত চাহাব চহৰত জন্ম গ্ৰহণ কৰে। তেওঁ ধৰ্মীয় আলমসকলৰ ওচৰত ধৰ্মৰ ছবক লাভ কৰে। এই শিক্ষাৰ পাছত ৰহানী সত্য বিচাৰি ওলিয়াবৰ বাবে তেওঁ বহু ৰাতি মোৰাকোৰাৰ ভিতৰত কটাইছিল। ১৮৯৩ চনত মছীহি ধৰ্মৰ বিষয়ে আলোচনাৰ খেয়াল তেওঁৰ মনত জন্মে। তাৰবাবে মছীহি উন্মতসকলৰ লগত যুক্তি-তৰ্ক আৰু আলোচনা কৰিবলৈ তেওঁৰ শিক্ষকৰ পৰা অন্তিমতি বিচাৰিলে। কিন্তু শিক্ষকে সমৰ্থন নকৰিলে এই ভয়ত যে, ছাত্ৰজন বেয়া মেজাজৰ আৰু গৰ্বিত হৈ যাব পাৰে। তেওঁ কেতিয়াও ধৰ্মীয় লোকসকলৰ লগত যুক্তি-তৰ্ক আৰু আলোচনা কৰা নাই আৰু যুক্তিতৰ্ক প্ৰায়ে দীঘলীয়া আৰু নিষ্ফল হৈ উঠে। এনে সময়তে কোনো এজন লোকে তেওঁক কলে, “খোদাৰ পৰিচালনাৰ বাবে প্ৰত্যেকে খোদাক অন্তৰোধ কৰা উচিত, আৰু মই তোমাক উপদেশ দিওঁ যে তোমাক সত্য পথত পৰিচালনা কৰিবলৈ খোদাক অন্তৰোধ

পিতৃ, পত্নী আৰু পাকৰুহৰ নামেৰে তেওঁবিলাকক বাগাইজ (তওবা কৰিছে তাৰ প্ৰমাণ স্বৰূপ গোচল বা ত্বৰীকা) কৰা” (ইঞ্জিল প্ৰথম খণ্ড মথি ২৮:১৯)। তেওঁৰ কালাম “নামেৰে বাগাইজ কৰা” - ইয়াত এক আল্লাহ পাকৰ (লা-শৰীক আল্লাহ) ওপৰত ঈমান স্পষ্ট। পিতৃ, পত্নী আৰু পাকৰুহ এই নামসমূহৰ উদ্দেশ্যে বাগুস্ব দিবলৈ তেওঁ কোৱা নাই। তথাপিও তেওঁৰ কালামৰ মাজত ত্ৰিত্ব লক্ষ্য কৰা গৈছে, “পিতৃ, পত্নী আৰু পাকৰুহ”।

২। ৰছুল ইউছোনাই অত্যন্ত স্পষ্টভাৱে এই চৰ্তৰ অন্তিমোদন কৰিছে, “আহ্মা, জল আৰু তেজ, এই তিনিয়ে সাক্ষ্য দিছে আৰু এই তিনিওৰো সাক্ষ্য এক” (ইঞ্জিল ২৩শ খণ্ড ১ ইউছোনা ৫:৮)।

এই আয়াত দহটি তালনা কৰিলে আপুনি ত্ৰিত্ব পাকৰ নাম বিচাৰি পাব; পিতৃ, পত্নী আৰু পাকৰুহ। আমি যি একমাত্ৰ আল্লাহৰ ওপৰত ঈমান ৰাখোঁ তেওঁৰেই মাজত এই পবিত্ৰ ত্ৰিত্ব।

অদ্বিতীয়তাত ত্ৰিত্বৰ আৱশ্যকতা

সংক্ষেপে উপৰোল্লিখিত আয়াতৰ আলোচনাত অদ্বিতীয়তাত ত্ৰিত্বৰ প্ৰয়োজনীয়তা স্পষ্ট। সকলো জীৱন্ত বস্তুৰ সৃষ্টিকৰ্তা একেই আল্লাহ, তেওঁৰ নিজস্ব ব্যক্তিগত স্বত্বা অৱশ্যে থাকিব। একেই আল্লাহ, যিজনে বাকশক্তি সম্পন্ন মানুহ সৃষ্টি কৰিছে, তেওঁ নিজে অৱশ্যেই কথা কৈছে। একেই আল্লাহ, যিজনে প্ৰত্যেক জীৱৰ মাজত জীৱন প্ৰদান কৰিছে! তেওঁ অৱশ্যেই ৰহানী শক্তিত জীৱন্ত থাকিব।

গতিকে এইটো স্ৰনিশ্চিত, যিদৰে আমি আগতে ব্যাখ্যা কৰি আহিছোঁ যে, একমাত্ৰ আল্লাহৰ মাজত ত্ৰিত্ব পাকৰ অৱস্থান বিৰাজমান। এইটোৱেই আমাৰ খাঁটি ঈমানঃ ত্ৰিত্ব পাকৰ মাজত আল্লাহ এক, কিন্তু তিনিজন আল্লাহ নহয়।

-দ্বিতীয় অধ্যায়- মছীহিয়াতত এক আল্লাহ'ৰ বিশ্বাসৰ সপক্ষে কোৰানৰ সাক্ষ্য

কোৰান শ্বৰীফে সাক্ষ্য প্ৰদান কৰে যে, মছীহি উন্মতসকল নাস্তিক নহয়, বৰঞ্চ এক আল্লাহৰ প্ৰতি ঈমানদাৰ। তলত এই সাক্ষ্যৰ কিছুমান উদাহৰণ দিয়া হ'ল :-

১। “ঐশীপুথিপ্ৰাপ্ত মানুহবিলাকৰ লগত যুক্তি তৰ্ক কৰিলে অতি উত্তম ভাবে তৰ্ক কৰিবা, অৱশ্যে সিহঁতৰ অন্যায়কাৰীবিলাকৰ লগত এই নীতি প্ৰযোজ্য নহয় আৰু সিহঁতক কোৱা-‘আমাৰ প্ৰতি যি অৱতীৰ্ণ কৰা হৈছে আৰু তোমালোকৰ প্ৰতিও যি অৱতীৰ্ণ কৰা হৈছিল সেইবোৰৰ প্ৰতি আমি বিশ্বাস স্থাপন কৰিছো। আমাৰ উপাস্য আৰু তোমালোকৰ উপাস্য একেজনেই আৰু আমি তেওঁৰ ওচৰত আত্মসমৰ্পণ কৰিছো। (চৰা আনকাৰত ৪৬ আয়াত)। এইদৰে কোৰানে সাক্ষ্য প্ৰদান কৰে যে, আমি মছীহি উন্মতসকল, !ঐশীপুথিপ্ৰাপ্ত লোক” এজন আল্লাহ্পাকৰে ইবাদত কৰোঁ।

২। “কিন্তু সকলো ঐশীপুথিপ্ৰাপ্ত মানুহ একে নহয়। সিহঁতৰ কিছুমান সত্য সঠিক পথত অধিষ্ঠিত হৈ আছে, তেওঁলোকে আল্লাহৰ আয়াত পাঠ কৰি, তেওঁৰ সমুখত ছিজদা কৰি ৰাতি কটায়। আল্লাহ আৰু পৰকালক বিশ্বাস কৰে, সৎ কামৰ আদেশ দিয়ে, অসৎ কাম নিষেধ কৰে আৰু কল্যাণকৰ কামত তৎপৰ হৈ থাকে। এওঁলোকেই ন্যায়পৰায়ণ লোক”। (ছুৰা আলে-ইমৰাণ ১১৩-১১৪ আয়াত)। ইয়াত স্পষ্টৰূপে সমৰ্থন কৰে যে মছীহী উন্মতসকল, “ঐশীপুথিপ্ৰাপ্তলোক” এক আল্লাহৰ ওপৰত ঈমান ৰাখে। তেওঁলোকে আল্লাহৰ কিতাপ পাঠ কৰে যি মহম্মদৰ সময়তো তেওঁলোকৰ ওচৰত আছিল আৰু তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ ধৰ্মকৰ্ম বা নামাজত একেই আল্লাহৰ ইবাদত কৰি

তোমাৰ উদয় হোৱা দীপ্তিৰ গুৰিলৈ আহিব” (কিতাবুল মোকাদ্দছে ঈশায়া ৬০:১-৩)। বহুল পোলে কৈছে, “কিয়নো আন্ধাৰৰ মাজৰ পৰা পোহৰ প্ৰকাশিত হব ৰুলি যি খোদাই কলে, ঈছা মছীহৰ মূখত খোদাৰ গৌৰৱ প্ৰকাশক জ্ঞানৰূপ দীপ্তি প্ৰকাশ কৰিবলৈ, সেই খোদাই আমাৰ হৃদয়ত নূৰ প্ৰকাশ কৰিলে” (ইঞ্জিল ৮ম খণ্ড ২ কৰিন্থীয়া ৪:৬)।

চৌল নগৰৰ চৌল আৰু ছেইখ মিখাইল মনচৰৰ লগতে অনেক লোকৰ জীৱনত বহুতৰ নূৰ জ্বলিছিল।

চৌল এজন ধৰ্ম-উন্মত ইহুদী আছিল। তেওঁ মছীহী উন্মতসকলক নিৰ্যাতন কৰিছিল আৰু তেওঁলোকক ধৰি বন্দীশালত দিছিল? তেওঁ নিজৰ বিষয়ত এই কথা কৈছিল, “মই নিজেই বিশ্বাস কৰিছিলোঁ, নাচৰতৰ ঈছাৰ বিৰুদ্ধে যি কৰিব পৰা যায় সেই সকলোৱে মোৰ কৰা উচিত আৰু ঠিক তাকেই মই জেৰুজালেমত কৰিছিলোঁ। প্ৰধান ইমামবোৰৰ পৰা অধিকাৰ পাই মই মছীহত বিশ্বাসী অনেকক বন্দীশালত দিছিলোঁ আৰু সিহঁতক মাৰি পেলোৱাৰ সময়ত সিহঁতৰ বিৰুদ্ধে ভোট দিছিলোঁ। সিহঁতক শাস্তি দিবৰ বাবে মই প্ৰায়ে এক মজলীচখানাৰ পৰা আন এটা মজলীচখানালৈ গৈছিলোঁ আৰু ঈছাৰ বিৰুদ্ধে কফৰী কৰিবলৈ মই সিহঁতৰ ওপৰত জোৰ দিছিলোঁ। সিহঁতৰ ওপৰত মোৰ ইমান ক্ৰোধ আছিল যে, সিহঁতৰ ওপৰত অত্যাচাৰ কৰিবলৈ মই বিদেশৰ নগৰবোৰ পৰ্যন্ত গৈছিলোঁ। এইদৰে এবাৰ প্ৰধান ইমামসকলৰ পৰা অধিকাৰ আৰু হুকুম লৈ মই দামেস্কলৈ গৈ আছিলোঁ। ইয়া আল্লাহ! তেতিয়া সময় প্ৰায় দঃপৰীয়া হৈছিল। পথৰ মাজত সূৰ্য্যতকৈও উজ্জ্বল এটি নূৰ (পোহৰ) বেহেস্তৰ পৰা মোৰ আৰু মোৰ সংগীসকলৰ চাৰিওফালে জ্বলিবলৈ ধৰিলে। আমি সকলোৱে মাটিত পৰি গলোঁ আৰু মই গুলিলোঁ, ইৱানী ভাষাত কোনোবাই যেন মোক কৈছে, চৌল, চৌল, তুমি মোক কিয় কষ্ট দিছা? কাঁইট লগোৱা লাঠিৰ মূখত গোৰ মাৰিবলৈ তোমাৰ ঋণ কষ্ট হোৱা নাই নে? তেতিয়া মই কলোঁ, ‘প্ৰভু, আপুনি কোন?’ প্ৰভুৱে কলে, ‘মই ঈছা যাক তুমি কষ্ট দিছা! এতিয়া উঠা, তোমাৰ ভৰিত ভৰ দি ঠিয় হোৱা। মোৰ

“মই যি ঠাইত থাকোঁ, তোমালোকো সেই ঠাইতে যেন থাকিবলৈ পাবা এই নিমিত্তে মই পুনৰায় আহিম” (ইঞ্জিল ৪র্থ খণ্ড ইউহোনা ১৪:৩)। কি কঃদৰতী মহবত! কিমান সঃযোগ আৰু মৰ্যাদাই যে আমাৰ প্ৰতি প্ৰদত্ত হৈছে আৰু তঃমি কিমান প্ৰেমেৰেই যে আমাক আকৰ্ষণ কৰিছা। ভাই, মহবত ব্যতীত আপঃনি আল্লাহক চিনিব নোৱাৰিব। এবাদত কেৱল মাত্ৰ শিক্ষাদান, বিশ্বাস, মতবাদ বা ধৰ্মীয় কৰ্তব্য নহয়; বৰং ইয়াৰ চূড়ান্ত পৰ্যায় হৈছে মহবত। খোদা মানঃহৰ মনৰ দ্বাৰা সৃষ্ট বা চিহ্নিত এখনি ‘ছবি’ নহয়। ধাৰ্মিক লোকৰ দ্বাৰা তেওঁ একোতেই বৰ্ণিত হব নোৱাৰে। অথবা দাৰ্শনিক আৰু ধৰ্মতাত্ত্বিকসকলৰ মতামত আৰু জ্ঞানৰ পোহৰত বঃদ্ধিবৃত্তিগত ভাৱে বিশ্লেষিতো হব নোৱাৰে। কিন্তু ৰছঃলে যিদৰে কৈছে, “খোদা মহবত, আৰু যিজন মহবতত থাকে, তেওঁ খোদাত থাকে, খোদাও তেওঁত থাকে” (ইঞ্জিল ২৩শ খণ্ড ১ ইউহোনা ৪:১৬)।

আপোনাৰ হৃদয় আল্লাহ-পাকৰ মহবতৰ বন্ধনত আৱদ্ধ হৈছে নে কি? প্ৰিয় দোস্ত, তৰ্ক-বিতৰ্ক আৰু মতবাদৰ দ্বাৰা বঃদ্ধিহাৰা নহব। কিন্তু সাধঃ অগাষ্টিনে যিদৰে কৰিছিল সেয়ে যথেষ্ট, “মহবতৰ লগত যি ঋচি কৰা, খোদা নিজেই মহবত”।

ঈমানৰ নূৰ (পোহৰ)

যেতিয়া মানৱ হৃদয়ত ৰহমতে কিৰণ দিয়ে, তেতিয়া তেওঁ ঈমানৰ আলোকিত আলোকিত হৈ উঠে। ৰহমতৰ কিৰণৰ বিনা মানঃহৰ পক্ষত প্ৰকৃত খাঁটি ঈমান লাভ কৰা অসম্ভৱ। যিদৰে কিতাৰুল মোকাদ্দছে ঈশায়া নবীৰ মাধ্যমেৰে ব্যাখ্যা প্ৰদান কৰিছে, “তঃমি উঠা, দীপ্তি দিয়া; কিয়নো তোমাৰ নূৰ আহিছে আৰু আল্লাহ-পাকৰ গৌৰৱ তোমাৰ ওপৰত উদয় হৈছে। কাৰণ চোৱা, আন্ধাৰে (গোমৰাহী) পৃথিবীক আৰু ঘোৰ অন্ধকাৰে লোকসমূহক ঢাকিব; কিন্তু আল্লাহ-পাকৰ নূৰ তোমাৰ ওপৰত উদয় হব, আৰু তোমাৰ ওপৰত তেওঁৰ গৌৰৱ প্ৰকাশিত হব। আৰু জাতিবিলাক তোমাৰ নূৰৰ ওচৰলৈ আৰু ৰজাবিলাক

থাকে।

৩। “ইমানদাৰ সকলৰ প্ৰতি শত্ৰুতাচৰণ কৰাত তোমালোকে ইহুদী আৰু অংশীবাদীবিলাকক সকলোতকৈ বেছি কঠোৰ পাবা আৰু যিবিলাকে কয়- ‘আমি খ্ৰীষ্টিয়ান’ সিপতক মুছলমানসকলৰ লগত ঘনিষ্ঠতম মিত্ৰতা স্থাপনকাৰী হিচাবে পাবা। কিয়নো সিহঁতৰ মাজত অনেক শাস্ত্ৰজ্ঞ উপাসনাকাৰী আৰু বৈৰাগী সাধু-সন্ত আছে আৰু তেওঁলোকৰ অহংকাৰ অহমিকাবোধ নাই”। (ছুৰা আল-মায়িদা ৮২ আয়াত)। এইটো স্পষ্ট যে নেজাৰিয়াসকল বা নাছাৰাসকল (মছীহি উন্মতসকল) বহুত্ববাদী নহয়, আনকি বহুত্ববাদীসকল আৰু ইহুদীসকল মুছলমানৰ ঘৃণ্য শত্ৰু, কিন্তু নাছাৰাসকল (মছীহি উন্মতসকল) তেওঁলোকৰ অতি কাষৰ দোস্ত।

৪। “হেন সময়ত আল্লাহে ঈছাক ক’লে- ‘হে ঈছা, এতিয়া মই তোমাক ওভতাই আনিম, মোৰ ওচৰলৈ উঠাই আনিম আৰু যিবিলাকে তোমাক অবিশ্বাস কৰিছে সিহঁতৰ (সংশ্ৰব, সহচৰ্য আৰু পংকিল পৰিবেশৰ) পৰা তোমাক পৰিত্ৰ কৰিম। যিবিলাকে তোমাক অশ্বীকাৰ কৰিছে, সিহঁতৰ ওপৰত কিয়ামত পৰ্যন্ত তোমাৰ অনুসাবীসকলক উচ্চতৰ কৰি ৰাখিম। অৱশেষত মোৰ ওচৰলৈকে তোমালোকৰ প্ৰত্যাবৰ্তন। তোমালোকৰ মাজত যিবোৰ বিষয়ত মতভেদ আছিল তেতিয়া মই সেইবোৰ মীমাংসা কৰি দিম”। (ছুৰা আলে-ইমৰাণ ৫৫ আয়াত)। গতিকে আপোনাৰ ওচৰত ই কিমান পৰিষ্কাৰ যে, ঈছাৰ উন্মতসকল বা মছীহি উন্মতসকল বহুত্ববাদী নহয়। পক্ষান্তৰে, আল্লাহপাকে মছীহি উন্মতসকলক বহুত্ববাদীসকলৰ পৰা পৃথক কৰিছে আৰু তেওঁলোকৰ উদ্ধৃত স্থাপন কৰিছে।

মছীহি উন্মতসকলৰ বিষয়ে কোৰানৰ সাক্ষ্যই নিশ্চয়তাৰ সৈতে প্ৰমাণ কৰিছে যে, তেওঁলোকে এক আল্লাহ-ৰ ইবাদত কৰে আৰু তেওঁলোক বহু দেবতাবাদী (মঃচৰেক) নহয়।

মছীহিয়াতৰ ত্ৰিত্বৰ বিষয়ে কোৰানৰ সাক্ষ্য

হে মোৰ প্ৰিয় দোস্তু, মছীহি উন্মতসকলে যে এক আল্লাহ' পাকৰ ত্ৰিত্বৰ ওপৰত ঈমান ৰাখে, সেই বিষয়ে কোৰানেও অবিকল সমৰ্থন কৰে দেখি আপুনিও হয়তো আঁচৰিত হৈ উঠিছে।

আমি আগতে দেখুৱাই আহিছোঁ যে মছীহিয়াতৰ ত্ৰিত্ব হৈছে আল্লাহ'ৰ প্ৰকৃতি, তেওঁৰ কালাম আৰু তেওঁৰ ৰূহ। এয়াই সেই ত্ৰিত্ব যাক কোৰানে উল্লেখ কৰিছে, ছুৰা আন্ নিছাত “হে ঐশীপুথি প্ৰাপ্তসকল, তোমালোকে ধৰ্মৰ কামত গুলু (অমিতাচাৰ) নকৰিবা। সত্ৰ বাহিৰে আল্লাহৰ প্ৰতি আন একো আৰোপ নকৰিবা। মৰিয়ম পুত্ৰে ঈছা মছীহ মাথোন আল্লাহৰ বহুলহে আছিল আৰু মৰিয়মৰ প্ৰতি পঠোৱা আল্লাহৰ এটি দৈৱবাণী আৰু তেওঁৰ 'আদিষ্ট আত্মা আছিল। তোমালোকে আল্লাহ আৰু তেওঁৰ বহুলৰ প্ৰতি ঈমান আনা আৰু (আল্লাহক) তিনিজন বুলি নকবা; (এনে উক্তি) পৰিত্যাগ কৰা; এয়াই তোমালোকৰ কাৰণে মঙ্গল। নিশ্চয় আল্লাহ একমাত্ৰ উপাস্য আল্লাহৰ সন্তান হ'ব (এনে কথা হবই নোৱাৰে) তেনে কথাৰ পৰা তেওঁ পবিত্ৰ। আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিৱীত যি আছে সেয়া সকলো আল্লাহৰেই। প্ৰতিপালন আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণৰ বাবে আল্লাহে যথেষ্ট”। (ছুৰা আন্ নিছা ৪:১৭১ আয়াত!) এই আয়াতত ই পৰিষ্কাৰ যে আল্লাহ' পাকৰ মাজত আছে :-

এটি ব্যক্তিত্ব - আল্লাহৰ বহুল”

এটি কালাম - আৰু তেওঁৰ কালাম”

এটি ৰূহ (আত্মা)- আৰু তেওঁৰ ফালৰ পৰা এটি ৰূহ”।

ত্ৰিত্ববাদৰ ধৰ্মমতৰ বিষয়ে কোৰানে যি সাক্ষ্য বহন কৰে আমি তাকেই প্ৰচাৰ কৰোঁ আৰু তাতকৈ অধিক একোৱেই নহয়। ইয়াত বহু দেবদেবীবাদ (চেৰেকী) প্ৰচাৰ নকৰে, বৰঞ্চ ইয়াকেই প্ৰচাৰ কৰে যে আল্লাহ'ৰ বাহিৰে অন্য কোনো দ্বিতীয় আল্লাহ' নাই।

আকৰ্ষণ কৰে আৰু তাক ইমান দক্ষতাৰ পৰ্যায়ত উপনীত কৰায়, যিটো কোনো মানসিক শক্তিয়ে ৰুজিব নোৱাৰে”। বাস্তৱিকতে খোদাই আকৰ্ষণ নকৰিলে কোনো মানুহে তেওঁৰ ওচৰলৈ আহিব নোৱাৰে। যিদৰে গোঁৱাৱানিত প্ৰভু মছীহে কৈছে, “পিতৃয়ে আকৰ্ষণ নকৰিলে কোনো লোক মোৰ ওচৰলৈ আহিব নোৱাৰে”। যেতিয়া চলেইমানৰ বিয়াৰ কন্যাই সেই গোপন ৰহস্য জানিলে, তেতিয়া তাই চিঞৰি উঠিল, “মোক লৈ যোৱাহি, আমি তোমাৰ পাছে পাছে লৰি যাম” (কিতাৰুল মোকাদ্দছ পৰমগীত ১:৪)। প্ৰভুৱে তেওঁৰ প্ৰেম আৰু স্নেহেৰে আমাক তেওঁৰ ওচৰলৈ টানি লয়। যেতিয়া মানৱ আত্মাই তাৰ নিজৰ বাবে খোদাৰ মহবতত পৰিপূৰ্ণভাৱে স্মৰণ কৰিব পাৰে, তেতিয়া খোদাৰ মহবতত মগ্ন হৈ উঠে। ৰছুল ইউছোনাই কৈছে, “তেৱেই প্ৰথমে আমাক মহবতত কৰিলে, এই নিমিত্তে আমিও মহবতত কৰোঁ (ইঞ্জিল ২৩ খণ্ড ১ ইউছোনা ৪:১৯)।

আপোনাৰ বাবে খোদাৰ মহবতত কিমান সেই বিষয়ে আপুনি নাজানে নে? ৰছুল পৌলে কৈছে, “কিন্তু খোদাই আমালৈ তেওঁৰ মহবততৰ প্ৰমাণ দিছে; কাৰণ ইতিপূৰ্বেই যেতিয়া আমি পাপী আছিলোঁ, তেতিয়া মছীহে আমাৰ কাৰণে আপোন প্ৰাণ দিলে” (ইঞ্জিল ৬ষ্ঠ খণ্ড ৰোমীয়া ৫:৮)। মহবততে তেওঁক প্ৰণোদিত কৰিলে মানৱ দেহত অবতাৰিত হৈ আপোনাৰ মোৰ পাপৰ কাফফাৰা পৰিশোধ কৰিবৰ বাবে সলীব বহন কৰি কালভেৰীৰ পথত আঙুৱাই যাবৰ বাবে।

আমাৰ পাপৰ প্ৰাপ্য শাস্তি হৈছে মৃত্যু। আশ্চৰ্য্যজনক বাস্তৱী ৰহস্যৰ সৈতে মছীহই বিভীষিকাময় কবৰৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰি প্ৰজ্জ্বলিত অগ্নিক নঃমুৱাই দিলে আৰু আমাৰ বাবে আশা ও গোঁৱৰৰ পথ খুলি দিলে। যেতিয়া তেওঁ তেওঁৰ প্ৰাণকথানৰ (মৃত্যুৰ পৰা আকৌ জীৱিত হৈ উঠা) মাধ্যমেৰে মৃত্যুৰ ক্ষমতা আৰু পাপৰ শৃঙ্খল চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ কৰি দিলে আৰু তেওঁ অতঃলনীয় মহবততৰ কাৰণে বেহেস্তত যি স্থান আমাক দান কৰিবলৈ সম্ভষ্ট হৈছিল, সেই স্থান প্ৰস্তুত কৰিবলৈ গুটি গল (ইঞ্জিল ৩য় খণ্ড লুক ১২:৩২)। মহবততৰ প্ৰভুৱে শীঘ্ৰে আমাক নিবলৈ আহিব।

পাৰে? মানুহৰ ভিতৰত যি ৰুহ আছে, সেয়ে কেৱল তেওঁৰ নিজৰ চিন্তাৰ বিষয় জানে। সেইদৰে খোদাৰ ৰুহৰ বাহিৰে খোদাৰ চিন্তাৰ বিষয় অন্য কোনেও জানিব নোৱাৰে। আমি দৰ্শনীয়ৰ ৰুহ পোৱা নাই, বৰং খোদাৰ পৰা তেওঁৰ ৰুহক পাইছোঁ, যেন খোদাই আমাক যি সকলো নেয়ামত মন্ত্ৰ হস্তে দিছে সেইবোৰ ৰুজিব পাৰোঁ, আৰু সেই নেয়ামতবোৰৰ কথাই আমি কওঁ। তাক কবলৈ আমি যি সকলো কথা ব্যৱহাৰ কৰোঁ তাক মানুহৰ জ্ঞানৰ পৰা শিক্ষা পাই নকওঁ, কিন্তু পাক ৰুহৰ দ্বাৰা শিক্ষা পাই কওঁ। পাক ৰুহৰ শিক্ষা ৰুজাবৰ বাবে আমি তেৱেঁই দিয়া কথা ব্যৱহাৰ কৰোঁ। যিজনৰ ভিতৰত খোদাৰ ৰুহ নাই, তেওঁ খোদাৰ ৰুহৰ ওচৰত যি আহে তাক গ্ৰহণ নকৰে, কাৰণ সেইবোৰ তেওঁৰ ওচৰত মুৰ্খতা, সেইবোৰ তেওঁ ৰুজি নাপায়, কাৰণ পাকৰুহে শিক্ষা নিদিলে সেইবোৰ পৰীক্ষা কৰি দেখা নাযায়। যি লোকে পাক ৰুহৰ অধীনত চলাফিৰা কৰে তেওঁ সেই সকলো পৰীক্ষা কৰি চায়, কিন্তু কোনেও তেওঁক পৰীক্ষা কৰি চাব নোৱাৰে। পাক কিতাবত লিখা আছে, “প্ৰভুৰ শিকাৰলৈ তেওঁৰ মন নো কোনে জানে? কিন্তু মছীহৰ মন আমাৰ আছে” (ইঞ্জিল ৭ম খণ্ড ১ কৰিন্থীয়া ২:১৬)।

এই আয়াতবোৰে আপোনাৰ ওচৰত এটি অতি প্ৰয়োজনীয় আৰু আৱশ্যকীয় বস্তুৰ ব্যাখ্যা প্ৰদান কৰিছে, যি হৈছে আল্লাহৰালা জ্ঞান ৰুজিবলৈ হলে, জাগতিক জ্ঞান সম্পন্ন মানুহক ৰুহানী- জ্ঞানপূৰ্ণ মানুহ হব লাগিব। আপোনাক পৰিবৰ্তন কৰিবলৈ আৰু আপোনাৰ ওচৰত তেওঁৰ ব্যক্তিত্ব প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে প্ৰভুৰ ওচৰত মনোজাত কৰক। তেতিয়া তেওঁ নিশ্চয় আপোনাৰ মনোজাতৰ সহাঁৰি দিব, কিয়নো প্ৰত্যেক মানুহক নাজাত কৰিবলৈ আৰু তেওঁৰ সত্যৰ জ্ঞান প্ৰদান কৰিবলৈ তেওঁ আকাঙ্ক্ষী।

অভিভূতকাৰী সহানুভূতি

এজন সপৰিচিত দাৰ্শনিকে কৈছে, “মানুহ তাৰ প্ৰাকৃতিক ক্ষমতাৰ দ্বাৰা আল্লাহ পাকৰ চৰিত্ৰ ধাৰণ কৰিবলৈ অক্ষম। কিন্তু আল্লাহ, যিজনে মানুহক তেওঁৰ নিজৰ ওচৰলৈ

ঈছা মছীহে আল্লাহ পাকৰ কালাম (কালিমাতেল্লাহ) সেই বিষয়ে কোৱাৰ সাক্ষ্য

কোৱানে অত্যন্ত জোৰ দি সাক্ষ্য দিছে যে, হজৰত ঈছা মছীহ আল্লাহৰ কালাম (কালিমাতেল্লাহ)।

১। চৰা আন-নিছা ১৭১ আয়াত : “...মৰিয়মৰ পত্ৰ ঈছা আল্লাহৰ এজন বহুল আৰু তেওঁৰ কালাম”।

২। চৰা আল-ইমৰান ৩৯ আয়াত :

“— ছুৰা আলে-ইমৰাণ ৩৯ আয়াত “তেওঁ মেহাবত থিয় হৈ প্ৰাৰ্থনা কৰি থাকোতে ফিৰিত্তাই তেওঁক সম্বোধন কৰি ক’লে- ‘আল্লাহে তোমাক যাহিয়া সম্পৰ্কে সুসংবাদ দিছে। তেওঁ আল্লাহৰ তৰফৰ পৰা এটি ফৰমানৰ (কালামৰ) সত্য প্ৰমাণকাৰী হিচাবে আহিব। তেওঁ এজন নেতা হ’ব, জিতেজিয় হ’ব আৰু পুণ্যবানসকলৰ মাজৰ এজন নবী হ’ব”। “আল্লাহৰ তৰফৰ পৰা এটি কালামৰ সমৰ্থন কৰোঁতে” এই শব্দগুচ্ছৰ বা বিশেষ লিখন ভঙ্গীৰ ওপৰত ঈমাম আৰু আচ্ছিয়াদে এই মন্তব্য কৰিছে যে, ঈছা যেন বহমত প্ৰাপ্ত হব পাৰে এই ৰুজি, ...” এইটো কোৱা হৈছে যে, ইয়াহিয়া যেন ঈছা মছীহৰ প্ৰথম বিশ্বাসী হব পাৰে, এই সমৰ্থন কৰিবৰ বাবে যে, তেওঁ আল্লাহৰ কালামৰ আৰু তেওঁৰ ফালৰ পৰা ৰুহৰ অস্তিত্ব। আলছাদিয়ে কৈছে, “ইয়াহিয়াৰ মাতৃয়ে ঈছাৰ মাতৃক দেখা কৰি সোধিলে, “মৰিয়ম, তুমি মোৰ গৰ্ভৰ বিষয়ে অন্তৰ কৰিছা নে কি?” মৰিয়মে উত্তৰ দিলে, ময়ো গৰ্ভৱতী! তেতিয়া তেওঁ (ইয়াহিয়াৰ মাতৃ) কলে: “মই অন্তৰ কৰিছোঁ যে, যিজন মোৰ গৰ্ভত আছে তেওঁ, তোমাৰ গৰ্ভত যিজন আছে তেওঁৰ এবাদত কৰিছে।” এই ক্ষেত্ৰত উপৰোল্লিখিত আল্লাহৰ এই উক্তি, “আল্লাহৰ এটি কালামৰ সমৰ্থনত” জাজ্জল্যমান ৰুজি উপনীত

হয়। (আবঃ-আলছঃউদ মঃহম্মদ ইবন্ মঃহম্মদ-আল্-আমাদিৰ বক্তব্য ২৩৩ পৃঃ)।

৩। চঃৰা আল ইমৰানৰ ৪৫ আয়াত :

“ফিৰিস্তাসকলে কলে, হে মৰিয়ম, নিশ্চয় আল্লাহে তোমাক তেওঁৰ এটি হুকুমৰ সংসংবাদ দিছে, তেওঁৰ নাম মৰিয়মৰ পত্নী ‘ঈছা মছীহ’। আৰবী মূল পংবাচক ব্যক্তিগত সৰ্বনাম উল্লেখ ইংৰাজী অন্তঃবাদত সম্বন্ধ-যুক্ত সৰ্বনাম “যাৰ” (whose) শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিছে। ই এই ঘটনাৰ নিৰ্দেশ কৰে যে “এটি শব্দ”ই ইয়াত ভাষাগত সাধাৰণ এটি শব্দ নঃৰাজায়, বৰঞ্চ এজন ব্যক্তিক ৰাজায়। এজন মঃছলিম আলেমৰ বক্তব্যত আপুনি এই ব্যাখ্যা অন্তঃভৱ কৰিব, যিজনে কৈছে, “The WORD is God in theophany ... and it is the one divine Person and not any other (in his book “Fusus Al-Hukm” Part II p. 35)।

এই কালাম আল্লাহপাকৰ তেজ-মাংসৰ দেহত আবিভূত অৱস্থা আৰু ইয়াৰ এটি স্বৰ্গীয় ব্যক্তি আছে, অন্য একো নহয়” (ফঃচ আল-হুকুম, ২য় খণ্ড, ৩৫ পৃষ্ঠা)। তেওঁ আৰু কৈছে, “কালাম” “The Word” হৈছে বেহেস্তী ব্যক্তি (১৩ পৃষ্ঠা)। হজৰত ইউছোফাই লিখা শুভবাৰ্তাত খোদাবন্দ ঈছা-মছীহৰ বিষয়ে যি লিখা আছে, ই অবিকল সেয়ে নহয় নে? “আদিতে কালাম আছিল, আৰু কালাম আল্লাহৰ লগত আছিল আৰু কালামেই স্বয়ং আল্লাহ আৰু সেই কালামেই মানঃহ হৈ জন্ম গ্ৰহণ কৰিলে” (ইঞ্জিল ৪ৰ্থ খণ্ড ইউছোফা ১:১,১৪)। এই আয়াতৰ আৰবী অন্তঃবাদত ইয়াকেই উল্লেখ কৰা আমি পঃনৰ দেখিবলৈ পাওঁ (মূল গ্ৰীক সমৰ্থনত)। ‘কালাম’ শব্দৰ সৰ্বনাম হিচাবে ব্যৱহাৰৰ দ্বাৰা ‘কালামে’ এজন ব্যক্তিকে উল্লেখ কৰে। হজৰত ইউছোফাৰ বিশদ বিবৰণত এইটো পৰিষ্কাৰ হৈছে; “কালামেই স্বয়ং আল্লাহ আৰু “কালামেই মানঃহ হৈ জন্ম গ্ৰহণ কৰিলে”।

পাকৰুহৰ সপক্ষে কোৰানৰ সাক্ষ্য

কোৰানৰ বহু আয়াতে উল্লেখ কৰিছে যে, পাক ৰুহেই

কাৰণ তেজ আৰু মাংসই ইয়াক তোমাৰ আগত প্ৰকাশ কৰা নাই; কিন্তু মোৰ বেহেস্তী পিতাইহে প্ৰকাশ কৰিলে” (ইঞ্জিল ১ম খণ্ড মথি ১৬:১৬-১৭)।

ভাত্, ঈছা মছীহে নিজেই তেওঁৰ নিজৰ সত্তা আৰু ঈমানৰ গুঢ় ৰহস্য আপোনালোকৰ ওচৰত প্ৰকাশ কৰিবলৈ প্ৰস্তুত আছে। তেওঁ কৈছে, “পত্নোনো কোন, তাক পিতৃৰ বাহিৰে কোনেও নাজানে; আৰু পিতৃনো কোন, তাক পত্নীৰ বাহিৰে, আৰু যি কোনোৰ আগত পত্নীই তেওঁক প্ৰকাশ কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে, তেওঁৰ বাহিৰে কোনেও নাজানে” (ইঞ্জিল ৩য় খণ্ড লুক ১০:২২)। পত্নীই মেহেৰবানী কৰি ৰছল পৌলৰ ওচৰত তেওঁৰ গুঢ় ৰহস্য ব্যক্ত কৰিছে। পৌলে কৈছে, “মই মানঃহৰ পৰা তাক পোৱা নাই আৰু তাক শিকাও নাই; কিন্তু ঈছা মছীহৰ প্ৰকাশিত কালামৰ দ্বাৰাইহে তাক পালোঁ” (ইঞ্জিল ৯ম খণ্ড গালাতীয়া ১:১২)।

প্ৰত্যেক মানঃহৰ প্ৰতি ঈমানৰ পথ প্ৰকাশৰ বাবে পাকৰুহে সন্দৰভাৱে এই জগতত কাৰ্য্য কৰি আছে, যেন তেওঁ ৰহমত লাভ কৰিব পাৰে আৰু প্ৰভঃক সন্দৰভাৱে জানিব পাৰে। ইয়াকে ৰছল পৌলে এইদৰে ব্যক্ত কৰিছে, “যিসকলে মছীহি জীৱনত অনেক দূৰ আগুৱাই গৈছে তেওঁলোকৰ আগত অৱশ্যে আমি জ্ঞানৰ কথা কওঁ, কিন্তু সেই জ্ঞান এই দঃনিয়াৰ নহয়, নাইবা যিসকল ক্ষমতা শূণ্য হৈ পৰিছে এই দঃনিয়া তেনে নেতাবোৰৰো নহয়। আচলতে আমি খোদাৰ জ্ঞানপূৰ্ণ গুণ উদ্দেশ্যৰ কথাই কওঁ। সেই উদ্দেশ্য লঃকাই আছিল আৰু জগত সৃষ্টি হোৱাৰ আগতেই খোদাই তাক স্থিৰ কৰি ৰাখিছিল, যেন আমি তেওঁৰ মহিমাৰ ভাগী হব পাৰোঁ। এই দঃনিয়াৰ নেতাসকলৰ মাজত কোনেও সেই কথা ৰুজা নাই; যদি তেওঁলোকে ৰুজিলেহেতেন, তেনেহলে সেই মহিমা পূৰ্ণ প্ৰভঃক সলীৱৰ ওপৰত মাৰি নেপেলালেহেতেন। কিন্তু পাক কিতাপৰ কথাৰ মতে -

“খোদাক যিসকলে মহব্বত কৰে তেওঁলোকৰ বাবে তেওঁ যি ঠিক কৰি ৰাখিছে, সেইবোৰ কোনেও চকঃৰে দেখা নাই, কানেৰেও শুনা নাই আৰু মনেৰেও ভবা নাই”।

কিন্তু খোদাই তেওঁৰ ৰুহৰ মাজেদি সেইবোৰ আমাৰ ওচৰত প্ৰকাশ কৰিছে, কাৰণ পাকৰুহৰ অজানিত একোৱেই নাই, আনকি, কোন আছে যিজনে অন্য মানঃহৰ চিন্তাৰ বিষয় জানিব

অক্ষমতা কিতাবল মোকাদ্দছে, আইয়ুব নবীৰ কিতাপৰ মাধ্যমেৰে বৰ্ণনা কৰিছে। “সেয়ে আকাশ-মণ্ডলৰ নিচিনা ওখ; তুমি কি কৰিব পাৰা? সেয়ে দোজখতকৈ অগাধ; তুমি কি জানিব পাৰা? তাৰ পৰিমাণ পৃথিবীতকৈ দীঘল; আৰু সমুদ্ৰতকৈয়ো বহল” (আইয়ুব ১১:৮-৯)। আইয়ুবে আৰু কৈছে, “সকলোৰে নিয়ন্ত্ৰক প্ৰভুৰ অনঃসন্ধান কৰা; অথচ তুমি তেওঁৰ বাতঃনী জ্ঞান অনঃধাৰন নকৰা। তেন্তে কেনেকৈ আল্লাহক আৰু তেওঁৰ বন্ধিমন্ত্ৰক বিচাৰিবা আৰু তেওঁৰ চিন্তাক অনঃধাৰন কৰিবা?” বহুল পৌলে কৈছে, “খোদাৰ জ্ঞান আৰু বন্ধিৰূপ ধন কেনে দ! তেওঁৰ বিচাৰবোৰ বোধৰ কেনে অগম্য! আৰু তেওঁৰ পথ অনঃসন্ধান কৰা কেনে অসাধ্য! কিয়নো প্ৰভুৰ মন কোনে জানিলে? আৰু তেওঁৰ মন্ত্ৰীয়েই বা কোন হল?” (ইঞ্জিল ৬ষ্ঠ খণ্ড ৰোমীয়া ১১:৩৩-৩৪)। গতিকে, বাস্তৱিকতে খোদাৰ অধিকাৰৰ বিষয় (নিজস্ব বিষয়) মানঃহৰ পক্ষে উপলব্ধি কৰা যে অসম্ভৱ সেয়া অত্যন্ত সংস্পষ্ট।

আমাৰ প্ৰতি ৰুহানী নাজিলৰ কৰুণাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে, অথবা “আল্লাহৰ নূৰ”ৰ দ্বাৰা আমাৰ ওচৰত তেওঁৰ এলেম প্ৰকাশ কৰিব লাগিব; যিদৰে কিতাবল মোকাদ্দছত লিখা আছে, “(তেওঁ) জ্ঞানৰ নিগূঢ় বিষয় প্ৰকাশ কৰিব” (কিতাবল মোকাদ্দছ আইয়ুব ১১:৬)। প্ৰিয় দোস্ত, আল্লাহই আপোনাৰ ওচৰত নিজক প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে প্ৰস্তুত আছে। “প্ৰভুৰ প্ৰাৰ্থনাত” আপুনি এই সত্য দেখিবলৈ পাব, “হে পিতৃ, বেহেস্ত আৰু দৰ্শনীয় প্ৰভু, তুমি জ্ঞানী আৰু বন্ধিমন্ত্ৰ লোকৰ পৰা এইবোৰ কথা গুপতে ৰাখি, শিশুবিলাকৰ আগত প্ৰকাশ কৰিলা, এই নিমিত্তে তোমাক ধন্যবাদ দিওঁ” (ইঞ্জিল ১ম খণ্ড মথি ১১:২৫)। সম্ভৱতঃ এই মনোজাতত আপুনি লক্ষ্য কৰিব পাৰিছে যে, সৰলতাৰ বাবে যিসকলক শিশুৰ লগত তুলনা কৰা হয়, তেওঁলোকৰ ওচৰত নূৰৰ বিকাশ ঘটোৱা হৈছে। যিসকলে এই সকলো বাতঃনী বিষয় ফুক্তি প্ৰমাণৰ মাধ্যমেৰে ৰুজিবলৈ বিচাৰে, তেওঁলোকে জ্ঞানৰ দ্বাৰা তাক ৰুজিব নোৱাৰে। পিতা খোদাই বহুল পিতৰৰ ওচৰত ঈমানৰ বাতঃনী বিষয় ব্যক্ত কৰিছে। পিতৰে কৈছে, “আপুনি সেই মছীহ জীৱন্ত খোদাৰ পুত্ৰ” (ৰুহানী অৰ্থত ও তাৎপৰ্যত)। উত্তৰত ঈছাই তেওঁক কলে, “চিমন ইবনে ইউহোনা, তুমি ধন্য;

আল্লাহ’-পাকৰ ৰুহ আৰু তেওঁ ঈছা মছীহক এই পাক ৰুহৰ দ্বাৰাই পৃষ্ঠ-পোষকতা কৰিছিল। এই কথা তলত দিয়া আয়াতত প্ৰমাণিত হৈছে :-

চঃৰা আলমায়েদা (বৰখানা) ১১০ আয়াত : “যেতিয়া আল্লাহে কব- ‘হে মৰিয়ম পুত্ৰ ঈছা, মই তোমাক আৰু তোমাৰ মাতৃক যি অনুগ্রহ কৰিছিলো সেয়া মনত পেলোৱা; পৰিত্ৰ আত্মাবে (পাক ৰুহ) তোমাক শক্তিমান কৰিছিলো। মাতৃৰ কোলাত থকাৰ পৰাই বৃদ্ধ বয়সলৈকে তুমি মানুহৰ লগত কথা কব পাৰিছিলো। মই তোমাক পুথি আৰু জ্ঞানবুদ্ধি, তৌৰাত আৰু ইঞ্জিলৰ জ্ঞান দান কৰিছিলো। তুমি মোৰ অনুমতিক্ৰমে বোকা মাটিৰ দ্বাৰা পৃথীৰ আকৃতি দি তাত ফুঁ দিছিলো আৰু মোৰ অনুমতিত সি পৃথী হৈছিল। তুমি জন্মান্ধ আৰু কুষ্ঠৰোগীক মোৰ অনুমতিতেই নিৰাময় কৰিছিলো আৰু মোৰ অনুমতিতেই তুমি মৃতকক জীৱিত অৱস্থালৈ আনিছিলো। যেতিয়া তুমি ঈছাইলৰ বংশধৰবিলাকৰ ওচৰলৈ স্পষ্ট নিদৰ্শন আনিছিলো আৰু সিহঁতৰ অস্থিৰাশঙ্কাৰীবিলাকে কৈছিল- ‘এয়া স্পষ্ট যাদুৰ বাহিৰে আন একো নহয়’ তেতিয়া মইহে তোমাক সিহঁতৰ পৰা ৰক্ষা কৰিছিলো।” (চুৰা আল-মায়িদা ১১০ আয়াত)। ধৰ্মতত্ত্ববিদ আলেম আল-ছেখ-মঃহম্মদ-আল-হাৰীৰী-আল বাইউমীয়ে কয় “পাক ৰুহ হৈছে আল্লাহ পাকৰেই ৰুহ” (কিতাব আল ৰুহ ওৱা মাছিয়াতঃহা ৫৩ পৃ:)।

প্ৰিয় দোস্ত, আমি যি ত্ৰিত্ববাদৰ ধৰ্মমতত বিশ্বাস কৰোঁ তাৰ সপক্ষে কোৰানৰ আৰু ইছলামৰ ধৰ্মতত্ত্ববিদ আলেমসকলৰ উপৰোল্লিখিত সাক্ষ্যসমূহে সেই ধৰ্মমত সহজেই যথাযোগ্য ৰুলি বোধগম্য হয়।

-তৃতীয় অধ্যায়- ত্রিত্ব পাকৰ নাম সমূহ

পূৰ্বৰ আলোচনাৰ মাধ্যমত আমি বিশ্লেষণ কৰিছোঁ যে, মছীহিয়াত এক আল্লাহত বিশ্বাসী, যিজন একক-ত্রিত্বৰ মাজত বিদ্যমান। আল্লাহৰ ব্যক্তিত্ব, তেওঁৰ কালাম আৰু তেওঁৰ ৰূহ-এই ত্রিত্বৰ অন্য নামো আছে : পিতা (আল্লাহৰ ব্যক্তিত্ব), পুত্ৰ (আল্লাহৰ কালাম) আৰু ৰুহুল কুদ্দুছ (আল্লাহৰ ৰূহ)। কিছমান অজ্ঞ লোকে এই নামাকৰণৰ বাবে আপত্তি কৰিছে, কাৰণ তেওঁলোকে ভাবে ইয়াত যৌনসম্পৰ্ক আৰু প্ৰজননৰ অৰ্থ নিহিত ? হ আছে। আল্লাহপাকে মছীহিয়াতক এই মতৰ লগত পৰস্পৰ নিষ্পত্তি কৰিবলৈ ? কছে। গতিকে আমি এই অৰ্থৰ অভিপ্ৰায়ৰ ব্যাখ্যা দিম :-

পিতা

মছীহি উন্মতসকলৰ ওচৰত এই 'পিতা' শব্দই বাস্তবিকভাৱে শাৰীৰিক পিতাৰ অৰ্থ প্ৰকাশ নকৰে। প্ৰথমতে, ইয়াৰ এটি ৰূপক অৰ্থ আছে। সমস্ত সৃষ্ট বস্তুৰ উৎস আৰু সৃষ্টিকৰ্তা একমাত্ৰ আল্লাহ। গতিকে তেওঁ সৃষ্ট বস্তুৰ পিতা ৰূপে আখ্যায়িত। বিশেষভাৱে জ্ঞান প্ৰাপ্ত ব্যক্তি, যেনে মছাহা নবীয়ে কৈছে, "তেওঁ জানো তোমাৰ পিতা আৰু মালিক নহয় ? তেওঁ তোমাক সৃষ্টি কৰিছে আৰু লালন-পালন কৰিছে" (তৌৰাত দ্বিতীয় বিবৰণ ৩২:৬)। অথবা ঈশায়া নবীয়ে যিদৰে কৈছে, "হে মাৰুদ, তুমি আমাৰ পিতা..." (ঈশায়া ৬৪:৮)। ইঞ্জিল শৰীফত ৰুহুল পৌলে ব্যাখ্যা কৰিছে, "তথাপি আমাৰ বাবে খোদা মাত্ৰ এজনই আছে। তেৱেঁই পিতা; তেওঁৰ দ্বাৰাই সকলো বস্তু হয় আৰু তেওঁৰেই বাবে আমি বাঁচি আছোঁ" (ইঞ্জিল ৭ম খণ্ড ২২, ১ম কৰিন্থীয়া ৮:৬)।

এই প্ৰসঙ্গত 'পিতা' শব্দটো আৰবী ভাষাত যি ভঙ্গীত ব্যৱহাৰ কৰা হয়, সেই ভাৱতে নিৰূপিত হৈছে, "আশীৰ্বাদৰ

খাৰিজ, আল-ছিয়া, নাচিৰিয়াহ' - এইসকলে ভাবে যে আৰু তালেবৰ পুত্ৰ আলী খোদাৰ মধ্যস্থতাৰ যোগ্য। আল জাবৰিয়াহ, আল-মুতাজিলা আৰু আল-কাদৰিয়াই আল্লাহৰ গুণ সমূহক অস্বীকাৰ কৰে।

আল-আচাইৰা, আল-মুত'বিদিয়া, আল-যায়িদিয়া, আল-ইমামিয়া আৰু ইছ'মাইলিয়াই কয় যে, এই বিশ্বৰ দ্বৈতজন পৰিচালক আছে। প্ৰথমজন হৈছে খোদা আৰু দ্বিতীয়জন হৈছে আত্মা আৰু তেওঁলোকে অবৈধ বিষয়ৰ প্ৰশ্ন দিয়ে।

আল-বাহাইয়াসকলে তেওঁলোকৰ নেতা বাহাইয়াক খোদা হিচাবে বিবেচনা কৰে। আদৰ্শসকলে আল হাকিম বিন আমৰ আল্লাহ' আল-ফাতিমিক খোদা হিচাবে বিবেচনা কৰে।

এই সকলোৱে ইয়াকে প্ৰদৰ্শন নকৰে জানো যে, মনৰ বাবে ৰহমতৰ আৰু ঈমানৰ নূৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে ?

নাজিলৰ কৰুণা

কোনো মানুহেই তেওঁৰ শক্তি, প্ৰজ্ঞা অথবা তেওঁৰ ৰুহিৰ দ্বাৰা আল্লাহক জানিবৰ বাবে যোগ্য নহয়। এই সমস্যা সমাধানত ৰুহানী নাজিলৰ প্ৰয়োজন, কাৰণ মানুহে যেন তেওঁৰ চিন্তাৰ অন্ধত্বৰ মাজত সেই গোপন সত্য, যি মানুহৰ সীমিত মনৰ পৰা লুকোৱা আছিল, তাক জানিব পাৰে। কিছ সংখ্যক দাৰ্শনিকে এই কৰুণাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে জানিব পাৰিছে আৰু ইয়াক আলোক সম্পাতৰ মতবাদ স্বৰূপে আখ্যায়িত কৰিছে। এজন দাৰ্শনিকে এবাৰ কৈছিল, "কেৱল মাত্ৰ আল্লাহৰ নূৰৰ ছকৰিয়া আদায় কৰিহে আল্লাহক জনা সম্ভৱ। আল্লাহ এজন গুপ্ত বা বাতৰনী ওস্তাদ। তেৱেঁই প্ৰকৃত নূৰ যিজনে এই জগতৰ প্ৰত্যেকজন লোকক আলোকিত কৰে।"

কিতাবুল মোকাদ্দছে এই দৃষ্টি বিষয়ৰ সম্বন্ধে কয় -

মানুহ অক্ষম- নাজিলৰ অত্যাৱশ্যকতা।

মানুহৰ ৰুহিৰ সহায়ত ৰুহানী বিষয় অন্তৰ্ধান কৰাৰ

কৰা কাৰ্যতে নিযুক্ত আছিল, তেতিয়াও তেওঁ শ্বিলাৰ (Shiller), গোয়েথ (Goeth) আৰু ফিচ'-ৰ (Fichte) লেখনি পঢ়িছিল আৰু তেওঁলোকৰ মতবাদৰ দ্বাৰাই প্ৰতিনিবৃত্ত ? হ; তেওঁ তেওঁৰ মনোভাৱৰ পৰিবৰ্তন কৰে আৰু পুনৰায় ঈমানদাৰ (এক আল্লাহৰ ওপৰত) হয়। ঈমানত প্ৰত্যাবৰ্তন কৰি কাৰ'লাইল' সন্নিশ্চিত হয় এই অনন্তকালীয়া সত্যত, যিটো তেওঁ তেওঁৰ দীৰ্ঘ দিনৰ অন্তঃসন্ধান আৰু অধ্যৱসায়ৰ দ্বাৰা অন্তঃমোদন কৰিছে: “মন জ্ঞানৰ কোনো উৎস নহয়, উপৰন্ত হৃদয় বা কলব সেই উৎসত ৰূপান্তৰিত হৈছে।”

মছীহিয়াত

অনেক ধৰ্মবিৰুদ্ধবাদীয়ে, যিসকলে মছীহি ঈমান পৰিত্যাগ কৰিছিল, তেওঁলোকে ঈমানৰ বাস্তৱতাক ৰুদ্ধিমত্তাৰ নীতিৰ দ্বাৰা পৰিভূত কৰি ৰাখিবলৈ বিচাৰিছিল। তেওঁলোকে নিজকে বিপজ্জনক পৰিস্থিতিত নিষ্ক্ষেপ কৰিছিল। এই ধৰণৰ লোকবোৰেই হৈছে আৰিয়াচ, মেচিডো নিয়াচ আৰু নেস্টোৰিয়াচ।

খোদাৰ দৈহিক ৰূপত আবিৰ্ভাৱৰ সম্ভাৱ্যতাত আৰিয়াচে বিশ্বাস নকৰিছিল। তেওঁ মছীহৰ ৰূহানী সত্তাক অস্বীকাৰ কৰিছিল। তেতিয়া বিশ্বৰ সকলো ঠাইৰ প্ৰধান জামাতৰ ঈমামসকলে আৰু ধৰ্ম নেতাসকলে এখন সভা মাতিলে আৰু পবিত্ৰ কিতাবল মোকাদ্দছৰ (তৌৰাত, জবুৰ আৰু ইঞ্জিল) শিক্ষাৰ আলোকত এই বিষয়ৰ ফয়চালা কৰিলে। তেওঁলোকে আৰিয়াচক নিন্দা কৰিলে আৰু তেওঁক নিৰ্বাসিত কৰিলে। তেওঁলোকে তেওঁৰ (আৰিয়াচৰ) শিক্ষাক ঈমানৰ পৰিপন্থী বুলি প্ৰত্যাখান কৰিলে।

ইছলাম

ইছলামৰ মাজত অনেক ভিন্ন ভিন্ন মাজহাব (দল) ভিন্ন ভিন্ন বিশ্বাস লৈ আবিৰ্ভূত হৈছিল। উদাহৰণ স্বৰূপে, আল-

জনক” (আবু-আলখায়েৰ, আবু-আল-বৰকত, “আবুল ফজল” আৰু অন্যান্যসকল)। এই সকলোৰ মতে আল্লাহক পিতা ? বুলিলে প্ৰজনন বা বাস্তৱিক অৰ্থত বোজা উচিত নহয়, কিন্তু ৰূপক অৰ্থতহে বোজা উচিত।

দ্বিতীয়তে, ইয়াৰ এটি বৈধ অৰ্থ আছে। তোলনীয়া পুত্ৰ গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত ‘পিতা’ শব্দটোৱে প্ৰমাণ নকৰে যে তেওঁ (পিতাই) তোলনীয়া পুত্ৰক জন্মদান কৰিছে, বৰঞ্চ তেওঁ তেওঁক পুত্ৰ স্বৰূপে গ্ৰহণ কৰিছে আৰু তেওঁক সকলো আইনাঙ্ক অধিকাৰ প্ৰদান কৰিছে। তেওঁ নিজকে সেই পুত্ৰৰ প্ৰকৃত পিতাৰ ক্ষেত্ৰত দায়িত্বশীল আৰু কৰ্তব্যবত বুলি ধৰি লৈছে। ৰছুল পৌলে এই বিষয়ে কৈছে, “তোমালোকে খোদাৰ ৰূহক পাইছা, যিজনে তোমালোকক পুত্ৰৰ অধিকাৰ দিছে। সেইবাবে আমি খোদাক আব্বা (পিতা) বুলি মাৰ্তোঁ”। (ৰোমীয়া ৮:১৫) আৰু গালাতীয়া পত্ৰত (৪:৪) তেওঁ এই “তোলনীয়া পুত্ৰ গ্ৰহণ” শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিছে। গতিকে আমাক তোলনীয়া সন্তান গ্ৰহণত খোদাৰ পিতৃত্ব, ৰূহানী ন্যায় অধিকাৰৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত, জাগতিক অৰ্থত নহয়।

তৃতীয়তে, ইয়াৰ এটি অপৰিহাৰ্য অৰ্থ আছে। এই অৰ্থটো কেৱল মাত্ৰ খোদাৰ ত্ৰিত্বৰ ক্ষেত্ৰতে ব্যৱহাৰ কৰা সম্ভৱ। তেওঁ প্ৰশংসিত হওক! যি মুহূৰ্ততে পিতাৰ মূৰ্তৰ পৰা এটি শব্দ বাহিৰ হ’ল, সেই মুহূৰ্ততে সমস্ত ফুগৰ পূৰ্বে পিতাৰ পৰা কলেমাতেল্লাহ (পুত্ৰ) নিৰ্গত হ’ল। মছীহেই এই পুত্ৰ, যিজনে ৰহমত প্ৰাপ্ত মৰিয়মৰ গৰ্ভত দৈহিক-ৰূপ ধাৰণ কৰিলে। কিয়নো ৰূহানী খোদাৰ ৰূহ সকলো বস্তুৰ প্ৰাৰম্ভতেই আছিল। ইউহোম্মাৰ বৰ্ণনাকৃত ইঞ্জিল শৰীফত এই বৰ্ণনা আছে, “পিতা খোদাৰ একমাত্ৰ পুত্ৰৰ উপযুক্ত যি প্ৰভাৱ, সেই প্ৰভাৱ আমি দেখিলোঁ। তেওঁ ৰহমত আৰু সত্যেৰে পূৰ্ণ” (ইঞ্জিল ৪র্থ খণ্ড, ইউহোম্মা ১:১৪)। মছীহেই খোদাক তেওঁৰ পিতা স্বৰূপে দেখুৱাইছে এই অদ্বিতীয়, অত্যাৱশ্যক অৰ্থত, যিটো আৰু কাৰো ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰা নাযাব। “পিতৃৰ বাহিৰে কোনেও পুত্ৰক নাজানে; পুত্ৰৰ বাহিৰে আৰু পুত্ৰই যি কোনোৰ আগত তেওঁক প্ৰকাশ

কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে, তেওঁৰ বাহিৰেও কোনেও পিতৃক নাজানে” (ইঞ্জিল ১ম খণ্ড, মথি ১১:২৭)।

সৰ্বশেষত ইয়াৰ এটি আধ্যাত্মিক অৰ্থ আছে। যেতিয়া খোদাই তেওঁৰ পুত্ৰৰ মাধ্যমত তেওঁৰ পাক ৰুহ ইমানদাৰ লোকসকলৰ অন্তৰত প্ৰদান কৰে, তেতিয়া তেওঁলোকে তেওঁৰ ৰুহানী জন্মৰ দ্বাৰা নতুন জীৱন লাভ কৰে। তেওঁলোক এই বন্ধু-সাদৃশ্য বেহেস্তী-পাক-ৰুহৰ দ্বাৰা পৰিবৰ্তিত হৈ উঠে। এই বিশ্বাসীসকলে, “তেজৰ পৰা, বা মাংসৰ ইচ্ছাৰ পৰা, বা মানুহৰ ইচ্ছাৰ পৰা জন্ম পালে, এনে নহয়, কিন্তু খোদাৰ পৰাহে পালে” (ইঞ্জিল ৪র্থ খণ্ড, ইউহোনা ১:১৩)।

ঈছা মছীহে আমাক উচ্চকণ্ঠে কবলৈ শিক্ষা দিছে, “হে আমাৰ বেহেস্তী পিতা, তোমাৰ নাম পবিত্ৰ ৰুলি মান্য হওক”। আইনাজ্জ তোলনীয়া পুত্ৰৰ অধিকাৰ নোপোৱালৈকে কোনো মানুহে আল্লাহক তেওঁৰ পিতা স্বৰূপে মতা আৰু নিজকে আল্লাহ-পাকৰ পুত্ৰ স্বৰূপে মানি লব নোৱাৰে। আল্লাহ-পাকৰ পিতা নামৰ বহস্যই, পাক ৰুহ আমাৰ ওচৰত প্ৰকাশ কৰে। দৈহিক অৰ্থত আমি খোদাৰ পিতৃত্বত বিশ্বাস নকৰোঁ। কিন্তু পবিত্ৰতাৰ গুৰুতাত মছীহৰ জন্মত বিশ্বাস কৰোঁ আৰু ঈমানদাৰৰ মাজত পাকৰুহৰ অবতৰণ আৰু অৱস্থান বিশ্বাস কৰোঁ।

পুত্ৰ

আমি যেতিয়া কওঁ যে, ঈছা মছীহখোদাৰ পুত্ৰ, ইয়াৰ অৰ্থই এইটো নকৰাজয় যে, ভিন্ন জাতিৰ মাজত বিবাহৰ ফলত মছীহ আহিছে।

পুত্ৰ শব্দই মনস্থ নকৰে যে, শাৰীৰিক সংযোগ বা প্ৰজননৰ জন্ম। মছীহ যে খোদাৰ পৰা আহিছে কেৱল তাকেই ৰুজাবলৈ মছীহক খোদাৰ পুত্ৰ বুলি কৈ থাকোঁ। তেওঁ কোনো দৈহিক পিতাৰ সৈতে সম্পৰ্কযুক্ত নহয়, গতিকে তেওঁ খোদাৰ সৈতে সম্পৰ্কযুক্ত। পুত্ৰ শব্দটো সাধাৰণ ভাষাত, কোৱান শ্ৰীফত আৰু নবীসকলৰ কথোপকথনত যি ভাবে ব্যবহৃত হৈছে, সেয়ে

(কিতাৰুল মোকাদ্দছ, আইয়ুব ১১:৭-৮)।

তেনেহলে এটি সীমাবদ্ধ মনে কেনেকৈ অসীম খোদাক উপলব্ধি কৰিব পাৰিব? সেয়ে আলেমে কৈছে, “তুমি আল্লাহক বিচাৰা যিজনে সকলো বস্তুৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। কিন্তু তুমি কেতিয়াও তেওঁৰ জ্ঞানৰ বহস্য জানিব নোৱাৰিবা। কাৰণ তুমি মানুহৰ হৃদয়ৰ গভীৰতাই জানিব নোৱাৰা আৰু তেওঁৰ চিন্তাবোৰো ৰুজিব নোৱাৰা, গতিকে কেনেকৈ আল্লাহক বিচাৰি পাৰা যিজনে এই সকলো বস্তুৰ সৃষ্টি কৰিছে আৰু কেনেকৈ বা তেওঁৰ মনৰ পৰিচয় পাৰা আৰু তেওঁৰ সকলো চিন্তা ৰুজিব পাৰিবা?” ৰছুল পৌলৰ উক্তিye ইয়াক সমৰ্থন কৰিছে, “খোদাৰ জ্ঞান (এলেম) আৰু ৰুজিব প ধন কেনে দ! তেওঁৰ বিচাৰবোৰ বোধৰ কেনে অগম্য! আৰু তেওঁৰ পথ অনসন্ধান কৰা কেনে অসাধ্য! কিয়নো প্ৰভুৰ মন কোনে জানিলে? আৰু তেওঁৰ মন্ত্ৰীয়েই বা কোন হল?” (ইঞ্জিল ৬ষ্ঠ খণ্ড ৰোমীয়া ১১:৩৩-৩৪)।

কিছু সংখ্যক মানুহে যদি ইয়াতে সতৰ্ক নহয়, তেন্তে সত্যৰ পৰা তেওঁলোক বিপথগামী হব আৰু ঘোৰ অন্ধকাৰত হেৰাই যাব। ইয়াত দৰ্শন শাস্ত্ৰৰ, মছীহিয়াত আৰু ইছলামৰ আওতাৰ পৰা কিছুমান উদাহৰণ দিয়া হল।

দৰ্শন শাস্ত্ৰ

দৰ্শন শাস্ত্ৰ চিন্তাধাৰাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে আৰু বস্তু নিৰপেক্ষৰ সম্পৰ্কত আছে। গতিকে দাৰ্শনিকসকলৰ প্ৰচেষ্টাৰ মাজত শতাব্দীৰ পাছত শতাব্দী ধৰি অসংগতি আৰু অনৈক্য দেখিবলৈ পাওঁ। দাৰ্শনিকসকলৰ মাজত অনেক বিশ্বাসী আৰু অশ্বাসী আছে। ইংৰাজ দাৰ্শনিক কাৰ'লাইল' (১৭৯৫-১৮৮১), এনে এজন মানুহৰ দৃষ্টান্ত, যিজনে মানবিক চিন্তাধাৰাৰ অন্ধকাৰত খেপিয়াই ফুৰিছিল। কোনো এসময়ত কাৰ'লাইল' এজন বিশ্বাসী আছিল। ইয়াৰ পাছত তেওঁ হিউম আৰু অন্যান্য নাস্তিকবোৰে লিখা দৰ্শন শাস্ত্ৰ পাঠ কৰে। তেওঁ তেওঁলোকৰ মতবাদত বিশ্বাস স্থাপন কৰে আৰু তেওঁৰ ঈমান (এক আল্লাহৰ ওপৰত) নষ্ট হৈ যায়। তথাপিও যেতিয়া তেওঁ বিচাৰা আৰু তদন্ত

আপোনাৰ অনিষ্ট আৰু আপোনাৰ কৰ্মফল স্বত্বেও তেওঁ আপোনাক ব্যক্তিগতভাৱে মহব্বত কৰে। তেওঁ আপোনাক ক্ষমা কৰিবৰ বাবে, আপোনাৰ পাপ মচি পেলাবৰ আৰু পাহৰি যাবৰ বাবে প্ৰস্তুত আছে। তওঁবা (অন্যতাপ) আৰু আন্যগত্যৰ সৈতে পোনেই তেওঁৰ ওচৰলৈ চাপি আহক। আপোনাৰ হৃদয় আৰু জীৱন তেওঁৰ ওচৰত সমৰ্পণ কৰক। আপুণি সম্পূৰ্ণৰূপে নিশ্চিত হব পাৰে যে, তেওঁ আপোনাক কেতিয়াও প্ৰত্যাখ্যান নকৰিব। তেওঁ তেওঁৰ অলঙ্ঘনীয় প্ৰতিজ্ঞাত কৈছে, “মোৰ ওচৰলৈ অহা জনক মই কোনোমতে বাহিৰ নকৰিম (ইঞ্জিল ৪র্থ খণ্ড ইউহোনা ৬:৩৭)। এই মুহূৰ্ততে তেওঁৰ ওচৰলৈ আহক আৰু আপোনাৰ পাপ তেওঁৰ সন্মুখত পেলাই দিয়ক আৰু তেওঁ প্ৰত্যেকটো পাপৰ পৰা আপোনাক মুক্ত কৰিব। “আৰু তেওঁৰ পুত্ৰ (ৰূহানী অৰ্থত আৰু তাৎপৰ্যত) ঈছাৰ তেজে (কোৰবানী) সকলো পাপৰ পৰা আমাক পাক শুচি কৰে” (ইঞ্জিল ২৩ খণ্ড ১ ইউহোনা ১:৭)। তেওঁৰ কাষত মনোজাত কৰক, “হে প্ৰভু, মোৰ হৃদয়ৰ কালিমা অপসাৰণ কৰা; মোৰ পথ আলোকময় কৰা; তোমাৰ পথ মোক দেখুওৱা; চয়তানৰ হাতৰ পৰা মোক ৰক্ষা কৰা; যেন সি মোক বিপন্ন কৰি তুলিব নোৱাৰে।”

প্ৰিয় দোস্ত, মই কিছমান অনন্তৰ ৰূহানী সত্য আপোনাৰ ওচৰত তুলি ধৰিম। মই আশা কৰো, খোদাই আপোনাৰ আত্মিক ৰক্ষা কৰিবৰ বাবে আৰু আপোনাৰ ওচৰত আশীৰ্বাদৰ কাৰণ হৈ উঠিবৰ বাবে তাক ব্যৱহাৰ কৰিব। আমিন।

অজ্ঞতাৰ মাজত খেপিয়াই অন্তঃসন্ধান কৰা

কেৱল মাত্ৰ প্ৰজ্ঞাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি ঈমানৰ বিষয়বস্তু উপলব্ধি কৰা যে অসম্ভৱ তাত কোনো সন্দেহ নাই। ৰূহানী অন্তঃপ্ৰেৰণাই সাক্ষ্য দিয়ে, “তুমি অন্তঃসন্ধান কৰি খোদাৰ তত্ত্ব পাব পাৰা নে? তুমি সৰ্বশক্তিমান জনাৰ সম্পূৰ্ণ তত্ত্ব লাভ কৰিব পাৰা নে? সেয়ে আচমানৰ নিচিনা ওখ; তুমি কি কৰিব পাৰা? সেয়ে দোজখতকৈ অগাধ; তুমি কি জানিব পাৰা?”

দৈহিক প্ৰজননৰ নিৰ্দেশ নিদিয়ে।

চলিত ভাষাত পুত্ৰ ব্যৱহাৰ

ভাষাগত প্ৰকাশৰ অনেক ক্ষেত্ৰত ‘পুত্ৰ’ শব্দটো দৈহিক প্ৰজননৰ অৰ্থত ব্যবহৃত নহয়। উদাহৰণ স্বৰূপে, আমি যেনেকৈ কওঁ ছাত্ৰবোৰ প্ৰজ্ঞাৰ সন্তান, নাগৰিকবোৰ মাতৃভূমিৰ সন্তান (পুত্ৰ), এজন মিচৰীয় হৈছে নীলনদীৰ আৰু এজন আৰববাসী হৈছে মৰুভূমিৰ সন্তান (পুত্ৰ)।

পুত্ৰ শব্দটো কোৰান শ্বৰীফত ব্যবহৃত হৈছে

কেতিয়াবা কেতিয়াবা পুত্ৰ শব্দটো কোৰান শ্বৰীফত ব্যবহৃত হৈছে, ই শাৰীৰিক প্ৰজননৰ অৰ্থ ৰূজোৱাৰ লক্ষ্যৰে নহয়। তলত উল্লেখিত আয়াতৰ পৰা আপুণি ইয়াক অন্তঃধাবন কৰিব পাৰিব :-

ছৰা আল’ বাকাৰা (গাভী) ২১৫ আয়াত :-

যি ধন সম্পদ তোমালোকে ব্যয় কৰিবা সেয়া পিতা-মাতা, আত্মীয়-স্বজন, অভাৱগ্ৰস্থ, পিতৃহীন আৰু পৰ্য্যটকসকলৰ বাবে”, তৰ্জমা কৰাজনে কয় যে, “পৰ্য্যটক” (ইবনুল ছাবিল) শব্দই পৰ্য্যটক বুজায়। আল-ইমান-আল-নাছাপি আৰু চেখ হাছানা ইন মাখলুকে কয়, “সেই ভ্ৰমণক স্থায়ীভাৱে ৰাখিবৰ বাবে পৰ্য্যটক (ইবনুল ছাবিল) নামেৰে আখ্যায়িত হৈছে”।

হাদিছত (ইচলামিক) পুত্ৰ শব্দৰ ব্যৱহাৰ

হাদিছৰ বৰ্ণনাত পুত্ৰ শব্দৰ ব্যৱহাৰ তলত দিয়া ভাৱে কৰা হৈছে। “ধনীসকল মোৰ প্ৰতিনিধি আৰু গৰীববোৰ মোৰ পৰিবাৰৰ সদস্য (সন্তান-সন্ততি)।” ইয়াৰ দ্বাৰা আমি বুজোঁ নে কি যে, খোদাই এগৰাকী পত্নী গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু অনেক সন্তানৰ জন্মদান কৰিছে, যিসকল গৰীব? নিশ্চয় নহয়।

গতিকে 'খোদাৰ পত্ৰ' শব্দই মানুহৰ দৈহিক অৰ্থত প্ৰজনন নকৰায়, কিন্তু নিশ্চয়ে এই ব্যাখ্যা মছীহৰ সৈতে খোদাৰ নিকটতম সম্বন্ধ আৰোপ কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে প্ৰদান কৰা হৈছে। মছীহৰ লগত খোদাৰ সৈতে জাগতিক সম্বন্ধ বা চেৰেকী কাৰ্য্য" নকৰায়। যিহেতু পত্ৰৰ অধিকাৰ খোদাৰ ৰহানী পিতৃত্বৰ মাজৰ পৰা উৎসৰ্গিত হৈছে। পিতা খোদা আৰু পত্ৰ মছীহ কেৱল মাত্ৰ এক বিশেষ অদ্বিতীয় অৰ্থত ব্যবহৃত যিটো অন্য কোনো ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা নাযাব।

ৰহল কংদঃচ (পাকৰহ বা পবিত্ৰ আত্মা)

আগতে যিদৰে আলোচনা কৰি অহা হৈছে, পাক-ৰহ হৈছে খোদাৰ ৰহ, যিটো কোৰান শ্বৰীফৰ বিভিন্ন স্থানত উল্লেখিত আছে। চঃৰা ইউচুফ : “হে মোৰ পুত্ৰসকল, তোমালোকে যোৱা, ইউচুফ আৰু তাৰ ভায়েকৰ শুংসূত্ৰ উলিওৱাগৈ। আল্লাহৰ কৰুণাৰ পৰা নিৰাশ নহবা। অবিশ্বাসী মানুহবিলাকেহে আল্লাহৰ কৰুণাৰ পৰা নিৰাশ হয়।” (ছুৰা ইউচুফ ৮৭ আয়াত)। (ইয়াত মোৰ পত্ৰৰ ঠাইত আৰবী শব্দ ৰহল্লাহ ব্যৱহৃত হৈছে।)

চঃৰা আল বাকাৰা : “আমি মুছাক পুথি প্ৰদান কৰিছিলো। তাৰ পাছত একাদিক্ৰমে বহু বহুল পঠিয়াইছিলো। শেষত মৰিয়ম পুত্ৰ ঈছাক সুস্পষ্ট নিৰ্দেশনাৱলীৰে পঠিয়াইছিলো আৰু পৱিত্ৰ আত্মাৰে তেওঁক শক্তিসম্পন্ন কৰিছিলো.....” (ছুৰা আল-বাকাৰা ৮৭ আয়াত)। “আমি মৰিয়ম পুত্ৰ ঈছাক সুস্পষ্ট নিৰ্দেশন দান কৰিছো আৰু পৱিত্ৰ আত্মাৰে তেওঁক শক্তিশালী কৰিছো.....” (ছুৰা আল-বাকাৰা ২৫৩ আয়াত)। (ইয়াত পবিত্ৰ আত্মাৰ ঠাইত আৰবী শব্দ 'ৰহল কংদঃচ' ব্যৱহৃত হৈছে)। আল-ইমাম-আল-নাচাফিয়ে কৈছে, “এই পবিত্ৰ আত্মাৰ দ্বাৰাই পাক ৰহৰ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰে অথবা মহান আল্লাহ-পাককো ৰাজায়”।

চঃৰা আলমায়েদা: ১১০ আয়াত : “যেতিয়া আল্লাহে কব- ‘হে মৰিয়ম পুত্ৰ ঈছা, মই তোমাক আৰু তোমাৰ মাতৃক যি অনুগ্ৰহ কৰিছিলো

-পঞ্চম অধ্যায়- ৰহৰ প্ৰমাণ

প্ৰিয় পাঠক, এতিয়ালৈকে হোৱা আলোচনাই, মছীহি ঈমানত ত্ৰিত্বপাকৰ আৰু লা-শ্বৰীক আল্লাহ'পাকৰ সত্যৰ বিবেচনা কৰিবলৈ এই সকলো জ্ঞানৰ আলোকপ্ৰাপ্ত আৰু যুক্তি-যুক্ত প্ৰমাণ উপস্থাপন কৰিছে। অন্য কথাত, মানবিক জ্ঞান, আলোচনাৰ ভিত্তি হিচাবে ব্যবহৃত হৈছে। যি হওক, ৰহুল পৌলে আমাক দেখুৱাইছে যে, ঈমান মানুহৰ জ্ঞানৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি নহয়, বৰং আত্মাৰ পৰীক্ষণ আৰু শক্তিৰ দ্বাৰাইহে হয়। তেওঁ কৈছে, মোৰ প্ৰচাৰ আৰু মই দিয়া সংবাদৰ মাজত মানুহবিলাকক উটাই নিব পৰা কোনো জ্ঞানপূৰ্ণ যুক্তিতৰ্ক নাছিল, বৰং পাকৰহৰ শক্তিহে তাত দেখা গৈছিল, যাতে তোমালোকৰ ঈমান মানুহৰ জ্ঞানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰি খোদাৰ শক্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে (ইঞ্জিল সপ্তম খণ্ড ১ কৰিন্থীয়া ২:৪,৫)।

গতিকে, হে মোৰ প্ৰিয় দোস্ত, মানবিক জ্ঞানৰ ওপৰত অবলম্বন কৰাৰ বাবে মোক ক্ষমা কৰক আৰু ৰহৰ ও কংদৰতৰ প্ৰমাণৰ বিষয়ে কবলৈ অন্তিমতি দিয়ক।

ৰহৰ প্ৰমাণ কলেবৰ মাজত থাকে যিটো জ্ঞানৰ সীমাৰ বহিৰ্ভূত। “কাৰণ অন্তৰে ঈমান অনাৰ ফলত খোদাই মানুহক নিৰ্দোষী ৰূপে গ্ৰহণ কৰে” (ইঞ্জিল ষষ্ঠ খণ্ড ৰোমীয়া ১০:১০)।

অন্তৰৰ ঈমান হৈছে মানুহৰ অন্তৰত ৰহমতৰ নূৰৰ ফল, যিহে তেওঁলোকৰ আগত ঈমানৰ গূঢ় ৰহস্য আল্লাহ'ৰ মহব্বত আৰু তাৰ বাবে আল্লাহ'ৰ বিস্ময়কৰ কৰ্মৰ প্ৰকাশ কৰে। এয়ে তেওঁক মানুহৰ ৰূপ লবলৈ বাধ্য কৰিছে। আৰু মোৰ দৰে পাপীবোৰৰ নাজাত কৰিবৰ বাবে লজ্জাজনক সলীব বহন কৰি কালভেৰীৰ পথত পৰিচালিত হৈছে।

প্ৰিয় ভাই, আপুনি জানে নে যে, প্ৰভুৱে তেওঁৰ গৌৰৱ আপোনাৰ ওচৰত প্ৰকাশ কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে আপোনাৰ হৃদয়ত নূৰৰ ৰেখা প্ৰবাহিত কৰিবলৈ ইচ্ছুক, কাৰণ আপোনাৰ পাপ,

যি মতবাদে দেখুৱাইছিল, “তিনিজন খোদা - পিতা, মাতা ও পুত্ৰ আৰু এই পুত্ৰ প্ৰজননৰ মাধ্যমেৰে আহিছে”।

চৰা আল মায়োদা:- “যিবিলাকে কয়- ‘আল্লাহ তিনিজনৰ এজন’ সিহঁত অবিশ্বাসকাৰী; কিয়নো একমাত্ৰ আল্লাহৰ ব্যতীত আন কোনো উপাস্য নাই....” (ছুৰা আল-মায়িদা ৭৩ আয়াত)। যি ইতিপূৰ্বে কোৱা হৈছে, তাক এয়ে নিশ্চিত কৰে আৰু মৰিয়মীয়া মতবাদৰ উদ্দেশ্য অস্বীকাৰ কৰে - যেনে তিনিজন আল্লাহৰ অস্তিত্ব।

এই আলোচনাৰ যোগেদি আপুনি পৰিষ্কাৰভাৱে দেখিবলৈ পাব, মছীহি উন্মতসকলে যে এক আল্লাহৰ ওপৰত ঈমান ৰাখে, ইছলামে তাৰ বিৰোধিতা কৰা নাই। খোদাৰ এটি প্ৰকৃতি আছে, কালামে কথা কয়, ৰহৰ মাজত জীৱন্ত থাকে যেনেকৈ কোৱান ছৰীফে কয়, ছুৰা আন নিছা “হে ঐশীপুথি প্ৰাপ্তসকল, তোমালোকে ধৰ্মৰ কামত গুলু (অমিতাচাৰ) নকৰিবা। সত্যৰ বাহিৰে আল্লাহৰ প্ৰতি আন একো আৰোপ নকৰিবা। মৰিয়ম পুত্ৰ ঈছা মছীহ মাথোন আল্লাহৰ বহুলহে আছিল আৰু মৰিয়মৰ প্ৰতি পঠোৱা আল্লাহৰ এটি দৈৱবাণী আৰু তেওঁৰ আদিষ্ট আত্মা আছিল। তোমালোকে আল্লাহ আৰু তেওঁৰ বহুলৰ প্ৰতি ঈমান আনা আৰু (আল্লাহক) তিনিজন বুলি নকবা; (এনে উক্তি) পৰিত্যাগ কৰা; এয়াই তোমালোকৰ কাৰণে মঙ্গল। নিশ্চয় আল্লাহ একমাত্ৰ উপাস্য আল্লাহৰ সন্তান হ’ব (এনে কথা হ’বই নোৱাৰে) তেনে কথাৰ পৰা তেওঁ পবিত্ৰ। আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিৱীত যি আছে সেয়া সকলো আল্লাহৰেই। প্ৰতিপালন আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণৰ বাবে আল্লাহে যথেষ্ট”। (ছুৰা আন নিছা) নাৰীসকল : ১৭১-১৭২ আয়াত।

এনেদৰে ইছলামে মৰিয়মীয়া দলৰ ত্ৰিত্ববাদৰ বিৰোধিতা কৰে। তেওঁলোকে সেই সকলো লোকৰ প্ৰতিবাদ কৰে যিসকলে আশীৰ্বাদ প্ৰাপ্ত মৰিয়মক দেৱী স্বৰূপে ভাবে আৰু ধাৰণা কৰে যে আল্লাহে মৰিয়মক বিবাহ কৰাৰ পাছত প্ৰজননৰ মাধ্যমেৰে ঈছা মছীহক জন্ম দিছে।

মছীহিয়াতে এই ধাৰণাক অত্যন্ত ঘৃণা কৰে আৰু প্ৰচণ্ডভাৱে ইয়াৰ প্ৰতিৰোধ কৰিছে আৰু সেই মতাবলম্বীসকলক সমাজচ্যুত কৰিছে। যেনেকৈ মছীহিয়াতৰ প্ৰধান বিশ্বাসৰ বিষয় হৈছে, ই এক আল্লাহৰ ওপৰত বিশ্বাসী যাৰ এটি ত্ৰিত্ব আছে : পিতা, পুত্ৰ আৰু পাকৰহ।

সেয়া মনত পেলোৱা; পবিত্ৰ আত্মাৰে (পাক ৰহ) তোমাক শক্তিমান কৰিছিলো। মাতৃৰ কোলাত থকাৰ পৰাই বৃদ্ধ বয়সলৈকে তুমি মানুহৰ লগত কথা কব পাৰিছিলো। মই তোমাক পুথি আৰু জ্ঞানবুদ্ধি, তৌৰাত আৰু ইঞ্জিলৰ জ্ঞান দান কৰিছিলো। তুমি মোৰ অনুমতিৰূপে বোকা মাটিৰ দ্বাৰা পৃথীৰ আকৃতি দি তাত ফুঁ দিছিলো আৰু মোৰ অনুমতিত সি পৃথী হৈছিল। তুমি জন্মান্ত আৰু কুষ্ঠৰোগীক মোৰ অনুমতিতেই নিৰাময় কৰিছিলো আৰু মোৰ অনুমতিতেই তুমি মৃতকক জীৱিত অৱস্থালৈ আনিছিলো। যেতিয়া তুমি ঈছাইলৰ বংশধৰবিলাকৰ ওচৰলৈ স্পষ্ট নিদৰ্শন আনিছিলো আৰু সিহঁতৰ অবিশ্বাসকাৰীবিলাকে কৈছিল- ‘এয়া স্পষ্ট যাদুৰ বাহিৰে আন একো নহয়’ তেতিয়া মইহে তোমাক সিহঁতৰ পৰা ৰক্ষা কৰিছিলো।’ (ছুৰা আল-মায়িদা ১১০ আয়াত)।

আল’-ছায়েদ আন্দেল কৰিম আল-জাবালীয়ে পবিত্ৰ আত্মাৰ বিষয়ে কৈছে যে, সেয়া সৃষ্ট হোৱা নাই আৰু যি সৃষ্ট হোৱা নাই, সি অনন্তকাল স্থায়ী মাত্ৰ আল্লাহপাক অকলে।

আল-ছেখ-মোহাম্মদ-আল-হাবীৰা-আল-বাইউমীয়ে আৰু কৈছে, “ৰহুল কওদেচ আল্লাহপাকৰেই ৰহ আৰু আল্লাহ পাকৰ ৰহ সৃষ্ট হোৱা নাই”।

এয়ে হৈছে লা-শ্বৰীক আল্লাহ পাকৰ মাজৰ ত্ৰিত্ব পাকৰ অৱস্থান যিটো আমি বিশ্বাস কৰোঁ আৰু এয়ে হৈছে পিতা, পুত্ৰ আৰু পবিত্ৰ আত্মা এই নামাকৰণৰ ৰহস্য।

-আল্লাহ পাকৰ অত্যাৱশ্যক পিতৃত্বৰ উপাধি হৈছে ‘পিতা’ (আববা)।

-আল্লাহপাকৰ কালাম বা কলেমাতঃ আল্লাহৰ মানবৰূপ গ্ৰহণৰ উপাধি হৈছে ‘পুত্ৰ’ (কলেমাতঃ আল্লাহ)।

-ৰহুল কওদেচ বা পাক ৰহ নিজেই স্বয়ং আল্লাহ’।

-চতুৰ্থ অধ্যায়-

ব্ৰাহ্ম ত্ৰিত্ববাদ মৰিয়মীয় সম্প্ৰদায়ৰ ত্ৰিত্ববাদ

ইছলামৰ আবিৰ্ভাৱৰ পূৰ্বে পঞ্চম শতাব্দীত এটি বিৰুদ্ধবাদী দলৰ আবিৰ্ভাৱ ঘটিছিল। (এটি বিৰুদ্ধবাদী মতবাদ, নাস্তিক বা বিৰুদ্ধবাদীসকলৰ অসত্য আৰু অদ্ভুত শিক্ষা) এই মতবাদৰ সমৰ্থকসকলে পৌত্তলিকৰ পৰা মছীহিয়াত ঈমান স্থাপন কৰিছিল। পৌত্তলিক হিচাবে তেওঁলোকে গুৰু গ্ৰহৰ পূজা কৰিছিল আৰু ইয়াক 'স্বৰ্গৰ ৰানী' বুলি আখ্যায়িত কৰিছিল। মছীহি ধৰ্মত বিশ্বাসী হোৱাৰ পাছত তেওঁলোকে যিহুৰ পূজা কৰিছিল তাক তেওঁলোকে মছীহি মতবাদত যুক্ত কৰিবলৈ বিচাৰিছিল। তেওঁলোকে গুৰু গ্ৰহৰ পৰিবৰ্তে মৰিয়মক স্বৰ্গৰ ৰানী বা 'স্বৰ্গৰ দেৱী' হিচাবে ভাবিছিল। ফলত তেওঁলোকে নিজকে মৰিয়মীয় সম্প্ৰদায় বুলি অভিহিত কৰিছিল। তেওঁলোকে আল্লাহ্, মৰিয়ম আৰু ঈছা এই তিনিজনক খোদা বুলি বিশ্বাস কৰিছিল।

এই ব্ৰাহ্ম ত্ৰিত্ববাদৰ প্ৰতি মছীহি মনোভাব

এই ব্ৰাহ্ম ত্ৰিত্ববাদৰ আবিৰ্ভাৱৰ লগে লগেই মছীহি জামাতে ইয়াৰ বিৰোধিতা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। তেওঁলোকৰ শিক্ষাৰ প্ৰতিবাদ কৰিছে, বিশ্বাস সহকাৰে যি প্ৰভুৰ ভোজ দিয়া হয় তাৰ পৰা সেই দলক বাহিৰ কৰি দিয়া হৈছে আৰু এই লোকবিলাকক সমাজচ্যুত কৰা হৈছে। সপ্তম শতাব্দীৰ শেষৰ ফালে এই ব্ৰাহ্ম মতবাদটো নিশ্চিহ্ন হৈ যায় আৰু ইয়াৰ মতালম্বীসকল সম্পূৰ্ণৰূপে অদৃশ্য হৈ যায়। মছীহি জামাতে তেওঁৰ পবিত্ৰ বিশ্বাসৰ এই অনঃমোদন স্থিৰ কৰিছে—'মৰিয়ম এগৰাকী ৰহমত প্ৰাপ্তা মহিলা, কিন্তু দেৱী নহয়'। মছীহি জামাতে দৃঢ়ভাৱে কবলৈ আৰম্ভ কৰিলে যে, আল্লাহ্ মাত্ৰ এজন, একে উপাদানত যিয়ে তেওঁৰ কালামত কথা কয় আৰু ৰুহৰ মাধ্যমত বাঁচি আছে।

খোদাবন্ধ ঈছা মছীহৰ দেহৰ মাজত আল্লাহ'ৰ কালাম বাস কৰিছে, "ভক্তিৰ নিগূঢ়-তত্ত্ব নিঃসংশয়ৰূপে মহান: তেওঁক মাংসত প্ৰকাশ কৰা হ'ল" (ইঞ্জিল ১৫ খণ্ড ১ তীমথিয় ৩:১৬)।

ইছলামৰ মনোভাব

সপ্তম শতাব্দীত যেতিয়া ইছলামৰ আবিৰ্ভাৱ ঘটে তেতিয়া মৰিয়মীয় মতবাদীসকলৰ সম্পূৰ্ণ ধ্বংস হোৱাৰ আগতে তেওঁলোকৰ কিছু সংখ্যক লোকৰ সৈতে ইছলামৰ পৰিচয় হয়। ইছলামে তেওঁলোকৰ মতবাদৰ আৰু তেওঁলোকৰ ত্ৰিত্ববাদৰ বিৰোধিতা কৰে (কিন্তু মছীহি ত্ৰিত্ববাদৰ বিৰুদ্ধে নহয়)। তলত দিয়া আয়াত সমূহৰ মাধ্যমত সেয়া পৰিষ্কাৰ হৈ উঠে।

চৰা আল মায়দা:- "যেতিয়া আল্লাহে সুধিব- 'হে মৰিয়ম পুত্ৰ ঈছা, তুমি মানুহবিলাকক এইবুলি কৈছিলানেকি 'আল্লাহৰ লগতে মোক আৰু মোৰ মাকো উপাস্য কৰি লোৱা? উত্তৰত ঈছাই কব- 'আল্লাহ মহামহিম, যি বিষয়ে কোৱাৰ মোৰ কোনো অধিকাৰ নাই, তেনে কথা মই কেতিয়াও কোৱা নাই। এনেদৰে যদি মই কলোহেঁতেন, নিশ্চয় তুমি জানিলাহেঁতেন..." (ছুৰা আল-মায়িদা ১১৬ আয়াত)। এইটো স্পষ্ট যে এই আপত্তি মৰিয়মীয় মতবাদৰ বিৰোধিতাৰ উদ্দেশ্যে, যিসকলে মৰিয়মক দেৱী বুলি প্ৰচাৰ কৰিছিল, যিটো মছীহি মতবাদেও অস্বীকাৰ কৰে।

চৰা আল আনাম:- "তেওঁ আকাশ মণ্ডল আৰু পৃথিৱীৰ উদ্ভাৱক। তেওঁৰ সন্তান কেনেকৈ হ'ব পাৰে! যিহেতু তেওঁৰ কোনো জীৱন সংগিনীয়েই নাই! তেৱেই সকলো বস্তুকে সৃষ্টি কৰিছে। প্ৰতিটো বস্তু সম্পৰ্কে তেওঁ অভিজ্ঞ" (ছুৰা আল-আন আম ১০১ আয়াত)। একে ধৰণে এই আয়াত মৰিয়মীয় শিক্ষা, যিহেতু মৰিয়মক দেৱী আৰু খোদাৰ পত্নী ৰূপত দেখোৱা হয় আৰু এই ধাৰণা দিয়ে যে তেওঁৰ মাধ্যমেৰে খোদাই এটি পুত্ৰৰ জন্মদান কৰে, এই শিক্ষাৰ প্ৰতিবাদ কৰে।

চৰা আল ইখলাচ:- "কোৱা- তেওঁ আল্লাহ একক। আল্লাহ কাৰো ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নহয়, বৰং সকলোৱেই তেওঁৰ ওপৰতহে নিৰ্ভৰশীল। তেওঁ কোনো সন্তান জন্ম দিয়া নাই আৰু তেৱোঁ কাৰো সন্তান নহয়..." (ছুৰা আল-ইখলাছ ১-৩ আয়াত)। এয়ে মৰিয়মীয় মতবাদৰ প্ৰতি জবাব,

খ্রিষ্ট শাকব মাজত
আম্মাহ এক

Printed Matter / News Letter Only.
Regd. No.....

To

.....

.....

.....

If undelivered, please return to—

*Assamese Christian
Fellowship*
Post Box No. 234
Guwahati-781 001